

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE PLENAIRE VERGADERING
VAN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA SÉANCE PLÉNIÈRE
DU

13-07-2000
voormiddag

13-07-2000
matin

AGALEV-ECOLO	:	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	:	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	:	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	:	<i>Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	:	<i>Parti socialiste</i>
PSC	:	<i>Parti social chrétien</i>
SP	:	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	:	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	:	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	:	<i>Volksunie&ID21</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : *Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer*
QRVA : *Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
HA : *Handelingen (Integraal Verslag)*
BV : *Beknopt Verslag*
PLEN : *Plenumvergadering*
COM : *Commissievergadering*

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : *Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif*
QRVA : *Questions et Réponses écrites*
HA : *Annales (Compte Rendu Intégral)*
CRA : *Compte Rendu Analytique*
PLEN : *Séance plénière*
COM : *Réunion de commission*

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Inhoud**Donderdag 13 juli 2000, 10.00 uur****PLEN 069**

BERICHTEN VAN VERHINDERING	5
WETSONTWERP EN -VOORSTEL (<i>VOORTZETTING</i>)	5
Wetsontwerp houdende sociale, budgettaire en andere bepalingen (756/1 tot 17)	
Wetsvoorstel van mevrouw Greta D'Hondt tot wijziging van de reglementering inzake de gewaarborgde gezinsbijslag, met betrekking tot het rechtgevend kind dat het bestaansminimum geniet (768/1 en 2) (<i>voortzetting</i>)	5
bespreking van de artikelen	5
BIJLAGE	33
INTERNE BESLUITEN	33
VOORSTELLEN	33
TOELATING TOT DRUKKEN	33
MEDEDELINGEN	34
SENAAT	34
VERZOEK OM GEMOTIVEERD ADVIES BETREFFENDE EEN WETSONTWERP	34
REKENHOF	34
BUDGETTAIRE AANREKENINGEN	34
VARIA	34
COLLEGE VAN DE FEDERALE OMBUDSMANNEN	34

Sommaire**Jeudi 13 juillet 2000, 10.00 heures****PLEN 069**

EXCUSES	5
PROJET ET PROPOSITION DE LOI (<i>CONTINUATION</i>)	5
Projet de loi portant des dispositions sociales, budgétaires et diverses ((756/1 à 17)	
Proposition de loi de Mme Greta D'Hondt modifiant la réglementation relative aux prestations familiales garanties, en ce qui concerne l'enfant bénéficiaire auquel est octroyé le minimum de moyens d'existence (768/1 et 2) (<i>continuation</i>)	5
discussion des articles	5
ANNEXE	33
DÉCISIONS INTERNES	33
PROPOSITIONS	33
AUTORISATION D'IMPRESSION	33
COMMUNICATIONS	34
SENAT	34
DEMANDE D'AVIS MOTIVÉ CONCERNANT UN PROJET DE LOI	34
COUR DES COMPTES	34
IMPUTATIONS BUDGÉTAIRES	34
DIVERS	34
COLLEGE DES MÉDIATEURS FÉDÉRAUX	34

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 13 JUILLET 2000

10.00 heures

PLENAIRE VERGADERING

van

DONDERDAG 13 JULI 2000

10.00 uur

De vergadering wordt geopend om 10.02 uur door de heer **Herman De Croo**, Kamervoorzitter.

La séance est ouverte à 10.02 heures par M. **Herman De Croo**, président de la Chambre.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering :

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance :

Frank Vandenbroucke.

De **voorzitter** : De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

Een reeks interne besluiten en mededelingen moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in de bijlage bij de handelingen van deze vergadering opgenomen worden.

Une série de décisions internes et de communications doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe des annales de cette séance.

Berichten van verhindering**Excusés**

Aimé Desimpel, wegens ambtsplicht / pour obligation de mandat;

Alexandra Colen, Joke Schauvliege, wegens ziekte / pour raison de santé.

Wetsontwerp en -voorstel (voortzetting)**Projet et proposition de loi (continuation)****Wetsontwerp houdende sociale, budgettaire en andere bepalingen (756/1 tot 17)**

Wetsvoorstel van mevrouw Greta D'Hondt tot wijziging van de reglementering inzake de gewaarborgde gezinsbijslag, met betrekking tot het rechtgevend kind dat het bestaansminimum geniet (768/1 en 2) (voortzetting)

Projet de loi portant des dispositions sociales, budgétaires et diverses ((756/1 à 17)

Proposition de loi de Mme Greta D'Hondt modifiant la réglementation relative aux prestations familiales garanties, en ce qui concerne l'enfant bénéficiaire auquel est octroyé le minimum de moyens d'existence (768/1 et 2) (continuation)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(756/16)**

Het wetsontwerp telt 242 artikelen.

Le projet de loi compte 242 articles.

Ingediende amendementen :

Art. 2 tot 15 :

nr. 65 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)**

Art. 7 tot 9 :

nr. 18 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 2 tot 9 :

nr. 73 van de heren Jean-Jacques Viseur en Jean-Pol Poncelet **(756/6)**

Art. 3 :

nr. 107 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 4 :

nr. 122 (in hoofdorde) van mevrouw Annemie Van de Casteele **(756/17)**

*nr. 123 (in bijkomende orde) van mevrouw Annemie Van de Casteele **(756/17)***

Art. 5 :

*nr. 108 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)***

Art. 7 :

nr. 19 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 8 :

nr. 20 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 9 :

nr. 21 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

nr. 9 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/3)**

Art. 21 :

*nr. 109 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)***

Art. 27 :

nr. 64 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)**

Art. 28bis (nieuw) :

nr. 63 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)** Art. 29bis (nieuw) :

nr. 61 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)** Art. 29ter (nieuw) :

nr. 62 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)** Art. 67 :

nr. 23 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

nr. 58 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)** Art. 67 tot 76 :

nr. 22 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 68 :

nr. 24 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 69 :

nr. 25 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 70 :

nr. 26 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 71 :

nr. 27 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 72 :

nr. 28 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 73 :

nr. 29 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 74 :

nr. 30 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 75 :

nr. 31 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 76 :

nr. 32 van de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 124 :

nr. 2 van de heren Jean-Jacques Viseur en Jean-Pol Poncelet **(756/2)**

Art. 131 :

nr. 57 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)**

Art. 133 :

nr. 111 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 144bis (nieuw) :

nr. 112 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 152 :

nr. 54 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/6)** Art. 155bis (nieuw) :

nr. 113 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 156bis (nieuw) :

nr. 114 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 162 en 163 :

nr. 115 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 166bis (nieuw) :

nr. 116 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 166ter (nieuw) :

nr. 117 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 166quater (nieuw) :

nr. 118 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry **(756/17)**

Art. 168 :

nr. 120 (in hoofdorde) van mevrouw Annemie Van de Casteele **(756/17)**

nr. 121 (in bijkomende orde) van mevrouw Annemie Van de Casteele **(756/17)**

*Amendements déposés :**Art. 2 à 15 :*

n° 65 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/6)**

Art. 7 à 9 :

n° 18 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 2 à 9 :

n° 73 de MM. Jean-Jacques Viseur et Jean-Pol Poncelet **(756/6)** Art. 3 :

n° 107 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/17)**

Art. 4 :

n° 122 (en ordre principal) de Mme Annemie Van de Casteele **(756/17)**

n° 123 (en ordre subsidiaire) de Mme Annemie Van de Casteele **(756/17)**

Art. 5 :

n° 108 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/17)**

Art. 7 :

n° 19 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 8 :

n° 20 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 9 :

n° 21 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

n° 9 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/3)**

Art. 27 :

n° 64 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/6)**

Art. 28bis (nouveau) :

n° 63 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/6)**

Art. 29bis (nouveau) :

n° 61 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/6)**

Art. 29ter (nouveau) :

n° 62 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters **(756/6)**

Art. 67 :

n° 23 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

n° 58 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/6)** Art. 67 à 76 :

n° 22 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 68 :

n° 24 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 69 :

n° 25 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 70 :

n° 26 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 71 :

n° 27 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 72 :

n° 28 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 73 :

n° 29 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 74 :

n° 30 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 75 :

n° 31 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 76 :

n° 32 de MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer **(756/4)**

Art. 124 :

n° 2 de MM. Jean-Jacques Viseur et Jean-Pol Poncelet **(756/2)**

Art. 131 :

n° 57 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/6)** Art. 133 :

n° 111 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/17)**

Art. 144bis (nouveau) :

n° 112 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/17)**

Art. 152 :

n° 54 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/6)**

Art. 155bis (nouveau) :

n° 113 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/17)**

Art. 156bis (nouveau) :

n° 114 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry **(756/17)**

Art. 162 et 163 :

n° 115 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry (756/17)

Art. 166bis (nouveau) :

n° 116 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry (756/17)

Art. 166ter (nouveau) :

n° 117 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry (756/17)

Art. 166quater (nouveau) :

n° 118 de Mmes Greta D'Hondt et Trees Pieters et M. Luc Goutry (756/17)

Art. 168 :

n° 120 (en ordre principal) de Mme Annemie Van de Casteele (756/17)

n° 121 (en ordre subsidiaire) de Mme Annemie Van de Casteele (756/17)

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, bij de behandeling van de beleidsbrieven van diverse ministers en bij de vorige programmawet hebben wij ook op deze tribune de wijze aangeklaagd waarop de Kamer van volksvertegenwoordigers door de regering gedwongen werd te werken. Ik verwijs naar de toen laattijdige beschikking over de ontwerp teksten, het werken met voorlopige versies, het beroep op artikel 78 inzake de hoogdringendheid voor zowel het vragen van advies van de Raad van State als de behandeling door de Kamer, juridische incorrecties in de ontwerp teksten en tekstuele onvolkomenheden tot in de plenaire vergadering toe.

Mijnheer de voorzitter, ik richt mij nu uitdrukkelijk tot u. U hebt zich er toen toe verbonden dergelijke werkwijze in de toekomst te vermijden. Uw respect voor het parlement en in het bijzonder voor de Kamer kennende, leefden wij vol goede hoop. In Nederland zou men zeggen : nou, moe. IJdele hoop, zo bleek al vlug, toen de behandeling van deze programmawet op stapel werd gezet. Ondanks uw engagement kan ik niet anders dan vaststellen dat wij bij de behandeling van deze programmawet van de drup in de regen zijn beland.

De bespreking van de programmawet moest starten in de commissie voor de Sociale Zaken op dinsdag 27 juni 2000. Op zaterdag 24 juni 2000 ontvingen wij een gestencilde tekst van het wetsontwerp, zonder handtekening van de Koning, zonder advies van de Raad van State bij de artikelen 2 tot 16. Op woensdag 28 juni 2000 ontvingen wij het blad met de handtekening van de Koning. Op zaterdag 1 juli 2000 - de bespreking was toen reeds een week bezig - ontvingen wij het officiële advies van de Raad van State bij de artikelen 2 tot 16. Op dinsdag 4 juli 2000 ontvingen wij het officiële advies van de Raad van State bij de artikelen 2 tot 16. Ingevolge het advies van de Raad van State heeft de regering dan ook,

terwijl de bespreking in de commissie reeds bezig was, artikelen moeten intrekken wegens het bicameraal karakter waarover ik het nog zal hebben, grondig moeten aanpassen wegens niet conform de Grondwet, grondig juridisch herschrijven, zwaar taalkundig bijspijkeren en de memorie van toelichting herschrijven.

Minister Vandenbroucke heeft gisteren gezegd dat het eigenlijk een positief punt was dat men dit heeft willen doen. Uiteraard, mijnheer de minister. Het kon nog slechter : het kon ook nog dat men het advies van de Raad van State naast zich had gelegd en het onzekere voor het zekere had genomen in de overtuiging dat men wel zou zien. Uw collega, de minister van Tewerkstelling, heeft dit gedaan. Wij zullen zien wat wij zullen zien. U hebt dit niet gedaan. Mijn kritiek slaat niet op het feit dat u dit inderdaad wel aanpaste en de memorie hebt herschreven. Gedegen parlementair werk had dit kunnen vermijden en had u de kans kunnen geven dit te doen vooraleer wij in de commissie waren gevat door de behandeling van deze programmawet.

Mijnheer de voorzitter, ik kan niet anders dan vaststellen dat u er niet in bent geslaagd - ik neem aan dat u daartoe pogingen hebt gedaan - te bekomen dat deze regering de opdracht en rol van de Kamer respecteert, zoals u had toegezegd en waarnaar ik eerder verwees. Als u aan deze handelwijze geen paal en perk stelt, belooft dit voor de volgende programmawetten of andere grote wetgevende initiatieven. Ook voor de programmawet was de hoogdringendheid bij de behandeling niet nodig, tenzij omdat de regering de meerderheidstroepen in het gelid moest houden en dit alleen mogelijk was met een blitsoffensief.

Maar laten wij ons troosten en ook positieve oppositie voeren. Iedere wolk heeft een zilveren rand. Media-goeroe Slangen zal geen grote inspanningen moeten doen opdat deze programmawet zich overleeft.

Deze programmawet zal immers in de diverse studierichtingen, hogescholen en universiteiten als casestudy voor de studenten kunnen worden gebruikt. Politieke en Sociale Wetenschappen, Rechten en aanverwanten zullen zich kunnen bezighouden met het buitenspel zetten van de parlementaire democratie en het sociaal overleg.

De Germanisten zullen zich kunnen buigen over de wijze waarop men erin slaagt Guido Gezelle's gevleugelde woorden "De Vlaamse taal is wonderzoet voor wie haar geen geweld aandoet" zoveel keer geweld aan te doen, niet alleen door onverschoonbare fouten in de teksten toe te laten, maar ook door een onnuttige drang naar modernisme waarop minister Onkelinx blijkbaar een patent heeft. Hierdoor worden nieuwe woorden uitgevonden die ons, Nederlandssprekenden, het gevoel geven ze te moeten uitspreken met een emmer kiezel in de mond.

Ook de psychologen, en vooral de dieptepsychologen, zullen met deze kaderwet en vooral met de verslaggeving van de commissiewerkzaamheden, jaren bezig zijn

om te begrijpen hoe het mogelijk is dat een en dezelfde persoon verklaringen aflegt die nog straffer zijn dan de strafte van de vorige, maar bij de stemming toch maar mak en stram in het gelid gaat staan. Bij de artikelsgewijze bespreking over het onderwijs zullen wij dit duidelijk onderstrepen.

Ook "de rechten" zullen hun werk hebben. De casestudy zou erin bestaan na te gaan hoe men erin slaagt in een voorontwerp van wet zoveel juridisch incorrecte zaken in te schrijven, de grondwet te overtreden, de staats-hervorming aan zijn laars te lappen en adviezen van de Raad van State ten gronde te vermijden ?

Mijnheer de voorzitter, de kwestie was duidelijk. Gebruiken wij hier programmawetten in de correcte betekenis van het woord ? De Raad van State gaf daar zijn bedenkingen bij en verscheidene collega's hebben daar gisteren op gewezen. Ik zal daar niet op ingaan.

Ik wil wel nog een paar woorden zeggen over de volmacht. Bij ernstige analyse van diverse onderdelen van deze programmawet zal iedereen tot de vaststelling komen dat de meeste bepalingen via gewone wetsontwerpen konden gevat en geregeld worden, binnen een redelijk tijdsbestek.

De meerderheidspartijen mochten de rol van schaamlapje spelen omdat de regering zelf geen volmacht durfde te vragen. Bepaalde ministers die in de huidige regering zitten en in 1996 voor het oog van de televisiecamera's moord en brand schreeuwden over de parlementaire democratie en ons hier geconfronteerd hebben met metershoge stapels papier om toch maar te onderstrepen dat dit een volmacht was, zouden uiteraard paars moeten uitslaan van schaamte.

In tegenstelling tot wat premier Dehaene deed - hij vroeg inderdaad bijzondere machten aan het parlement - durft de regering dit niet. Zij laat het over aan de meerderheidsfracties.

De rond de regering opgetrokken façade van nieuwe politieke cultuur mocht niet beschadigd worden. De meerderheidsfracties mogen dus in de commissie voor de Sociale Zaken amendement nr. 89 indienen. Later op de dag komen we daar nog uitdrukkelijk op terug. Amendement nr. 89 stelt de regering in staat haar zin te doen in het kader van de einde loopbaanregeling van de openbare sector.

Heel belangrijk in de discussie die wij gisteren voerden - en ook nog in de komende dagen zullen voeren - is de vraag of deze programmawet, zoals zij uit de commissie voor de Sociale Zaken komt en hier voorligt, de Grondwet en het bicamerale karakter respecteert.

Mijnheer de voorzitter, ik kan u verzekeren dat het nog lang zal duren eer wij artikel 1 van dergelijke wetten als eerste stemming zullen aanvaarden en bovendien zullen goedkeuren.

Wanneer nadien wordt vastgesteld dat in de artikelen 162 en 163 het bicamerale karakter niet gerespecteerd is en de juridische diensten van de Kamer wijzen erop dat u artikel 1 hebt goedgekeurd, dan zal deze Kamer - en zeker onze fractie - over dit artikel 1 in de toekomst niet meer als eerste artikel stemmen en het ook niet mee goedkeuren. Mijnheer de voorzitter, wat men er ook van zegt, de oorspronkelijke versie van de programmawet omvatte 3 artikels ter wijziging van het gerechtelijk wetboek. Aangezien zij een bicameraal karakter hebben, oordeelde de Raad van State dat zij bicameraal moesten worden behandeld. Dientengevolge heeft de regering die drie artikels geschrapt. Wat echter niet is gebeurd, is de correcte aanpassing in het artikel 163. Ook voor dit artikel geldt een integrale bicamerale bevoegdheid. Toen wij dat opmerkten bij de behandeling van artikel 163, was er aanvankelijk verwarring. Daarna diende de meerderheid een amendement in om de bewuste passage in artikel 163, waarin nieuwe bevoegdheden worden toegekend aan de arbeidsrechtbank, te schrappen.

Na advies van de diensten van de Kamer en van buitenaf werd dit amendement weer ingetrokken. Als argument werd ingeroepen dat de Raad van State geen negatief advies had uitgebracht over artikel 163, alleen over de geschrapte artikelen. Mijnheer de voorzitter, uit het feit dat de Raad van State geen negatief advies heeft uitgebracht over het artikel 163 kan men echter grondwettelijk niet afleiden dat er geen probleem is met het bicamerale karakter van dit artikel. De Raad van State merkt trouwens op dat gezien de uiterst korte termijn waarover hij beschikte, hij niet in staat was de tekst volledig en systematisch te onderzoeken. Wanneer de Raad van State uitdrukkelijk aangeeft dat het oude artikel 166 bicameraal moet worden besproken, geldt dit a fortiori voor artikel 163, dat in artikel 60quinties §1, dezelfde bepaling opneemt. Dit is geen formaliteit. Wij verwijzen in dit verband ook naar het verslag van de parlementaire overlegcommissie in het kader van de werkingssfeer van artikel 77 van de Grondwet.

Mijnheer de voorzitter, ik wil u twee concrete vragen stellen. Ten eerste, bij vorige besprekingen van programmawetten hadden wij de werkwijze die werd gehanteerd, aangeklaagd. Toen hebt u een beroep op ons gedaan - en u zult het vandaag waarschijnlijk nog moeten doen - om nog in de plenaire vergadering bepaalde zaken als technisch amendement of fout te willen aanvaarden. Toen hebben wij dat ook gedaan, op uw woord en uw engagement dat dit nooit meer zou voorvallen. Mijnheer de voorzitter, ik zou graag hebben dat u ons duidelijk zegt wat u hebt gedaan om dit voor de toekomst te vermijden. Dat zal onze houding bepalen wanneer wij bij de besprekingen in de komende dagen nog dergelijke flaters zullen tegenkomen.

Ten tweede, ik zou graag van u, als hoogste autoriteit van deze Kamer, duidelijkheid hebben over het bicamerale karakter van de artikelen die ik zonet heb geciteerd.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, gewoonlijk is het mevrouw D'Hondt die ons vragen stelt, maar ditmaal wil ik haar vragen of zij voldoende vertrouwen heeft in de juridische dienst van de Kamer, volgens dewelke het niet gaat om een structurele, maar wel om een punctuele bevoegdheidswijziging.

Uiteraard liet de meerderheid zich terzake leiden zowel door de juridische dienst als door de Raad van State.

De **voorzitter** : Thans wens ik eerst de vraag van mevrouw D'Hondt te beantwoorden.

Toen in de Conferentie van voorzitters aan de regering werd gevraagd of zij nog belangrijk wetgevend werk zou aanbrengen voor het zomerreces, werd ons gezegd dat een programmawet zou worden voorgelegd.

Wij drongen er bij minister Daems, de vertegenwoordiger van de regering, op aan dat de stukken tijdig zouden toekomen.

Zoals gebruikelijk, werd afgesproken reeds een officieus document over te maken, maar tevens verbond ik mij ertoe niet over te gaan tot de officiële betekening ervan zolang ik niet in het bezit was van alle officiële documenten, ondertekend door de Koning en de betrokken ministers. Zodra de officiële stukken in mijn bezit waren faxte ik ze trouwens door.

Verscheidene commissies bogen zich over deze werkzaamheden en u werkte overigens actief mee, mevrouw D'Hondt. Aan de bespreking van dit wetsontwerp werden vijf vergaderingen gewijd door de commissie voor de Sociale Zaken; een vergadering door de commissie voor het Bedrijfsleven; twee vergaderingen door de commissie voor de Volksgezondheid; een vergadering door de commissie voor de Infrastructuur die tevens een aanvullend verslag opstelde en een vergadering door de commissie voor de Landsverdediging.

Vervolgens werd over deze materie tijdens de plenaire vergadering van gisteren tot 23 uur gedebatteerd. Twintig leden voerden een rustige, maar diepgaande dialoog met de regering.

Dat waren mijn vaststellingen terzake.

Voor het overige kan ik slechts zeggen dat men in de toekomst aandachtig zal moeten zijn en voldoende tijd zal moeten uittrekken om dergelijke materies op een kalme manier te bespreken. Ik drong er bij de regering op aan om elke planning met de Kamer te bespreken.

Ik kom thans tot uw tweede vraag, mevrouw D'Hondt, waaromtrent ik mij grondig liet informeren alvorens u van antwoord te dienen.

Mevrouw de vice-eerste minister, mijnheer de minister, naar verluidt maakte de Raad van State vrij formeel een opmerking over drie artikelen van het voorontwerp, meer bepaald omtrent het al dan niet verplichtend bicameraal karakter ervan.

De regering oordeelde dat het aangewezen was de artikelen in te trekken. Er bleef evenwel een artikel over, met name het huidige artikel 163 van het wetsontwerp waarvan men zich kan afvragen of het optioneel bicameraal - in toepassing van de Grondwet - of verplichtend bicameraal is.

Welnu, ik nam alle voorzorgen terzake. Niet alleen werd er een nota opgesteld door de juridische dienst van de Kamer, die ik volledig vertrouw, aan de hand van dewelke technische uitleg wordt verstrekt omtrent de debatten. Wij kennen zowel de houding van de Senaat, van de Raad van State als van de belangrijkste instelling die terzake beslist, met name de parlementaire overlegcommissie.

Uit een jarenlange discussie vloeide uiteindelijk een soort compromis voort, waarbij werd gesteld dat structurele bevoegdheidswijzigingen niet moeten worden onderworpen aan het verplichtend bicameraal stelsel. Desgewenst kan ik u alle precedentes terzake voorleggen.

Ik wil nog een laatste beschouwing maken, collega's. Tijdens de laatste vergadering van de parlementaire overlegcommissie van 10 juli 2000 heb ik het parlement uitdrukkelijk gevraagd of er nog een of ander probleem van bevoegdheidsconflicteuze aard zou worden voorgelegd. Ik kan die PV tonen. Er is geen opmerking terzake geweest, maar ik heb niet specifiek op dat punt gealludeerd. Ik wil de waarheid geen geweld aandoen.

Artikel 1 bepaalt dat deze wet aan het optioneel bicameralisme is onderworpen. Dit werd in het verslag van onze collega's met eenparigheid van stemmen in de commissie aangenomen.

Deze informatie ben ik aan de Kamer verschuldigd. Ik probeer u die zo objectief mogelijk te geven. Toch is dit een moeilijk probleem omdat wij de gevoeligheden van de assemblees aan elkaar moeten toetsen. Ik kan begrijpen dat de Senaat door de wetgeving, die in de Grondwet is vastgelegd, het verplichtend bicameralisme maximaal signaleert en dat de Kamer het minimaal signaleert, welke ook de meerderheden zijn of geweest zijn. De compromisoplossing die ik heb aangehaald, is blijkbaar de regel gebleven. Ik citeer : "Samenstelling en organisatie van de hoven en de rechtbanken is artikel 77 van de Grondwet." De bevoegdheid is volgens de Raad van State en de Senaat ook in artikel 77 vervat. Volgens de Kamer wordt dit in artikel 78 behandeld. Het compromis, voorgesteld door een andere regering, en aanvaard door

voorzitter

de overlegcommissie, bepaalt dat structurele wijzigingen van de bevoegdheid in artikel 77 van de Grondwet worden behandeld. Andere bevoegdheidsbepalingen vallen onder artikel 78. Rechtspleging blijft artikel 78.

Dat is de grondige analyse die ik heb laten doen en die ik aan de Kamer wou geven. Het debat is uw terrein, uiteraard. Er is geen reden om enige positie in te nemen. Ik zeg u alleen maar wat ik aan studie en voorbereiding terzake heb gedaan.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik zal mij beperken tot twee zaken.

Ten eerste wil ik u bedanken voor de correctheid waarmee u onze tussenkomst heeft behandeld. Wij verschillen ten gronde nog van mening, maar uw antwoord was wel correct.

Ten tweede, u zegt dat wij over artikel 1 hebben gestemd. Dat klopt, maar het zal de laatste keer geweest zijn, wat uw uitleg over de wijze van de werkzaamheden ook mag zijn. Ik heb een klacht geformuleerd over de wijze waarop wij moesten handelen. Door de snelheid waarop alles, amendementen inclusief, moest worden behandeld, hebben wij bepaalde zaken pas en cours de route ontdekt. Wij stelden vast dat bepaalde artikelen conform het advies van de Raad van State werden teruggetrokken, omdat zij anders bicameraal waren, maar wij konden pas in de loop van de behandeling bepaalde zaken ontdekken die het gevolg zijn van de terugtrekking van drie artikelen en het element uit artikel 163, waar nog wel een bicameralisme inzit. Men moet dat intellectueel aanvaarden als men dit werk ernstig probeert te doen. Wij hebben dit in de commissie geprobeerd. U kunt dat in de verslagen vaststellen. Als men dit werk juridisch correct probeert te doen, kan men slechts in de loop van de behandeling bepaalde zaken ontdekken.

Het zal de laatste keer geweest zijn dat wij artikel 1 als eerste artikel aanvaarden en goedkeuren, als dit de boemerang is die wij daarop krijgen.

Mijnheer de voorzitter, alles is voor interpretatie vatbaar. De meest eminente juristen van het land verschillen van mening over wat recht is. Recht is - gelukkig zou ik zeggen - een levende materie. Net zoals ik respect heb voor alle intellectueel correcte adviezen van juristen, heb ik respect en waardering voor de interpretatie van de diensten van de Kamer over het bicameralisme en de uitbreiding van de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken. Dit belet echter niet dat de Raad van State in dit land nog steeds het statuut heeft van hoger rechtscollege dat zich boven de intellectuele verschillen en interpretaties van de meest eminente juristen plaatst. Als dit niet langer het geval is, moet er geen Raad van State meer bestaan. Ik herhaal en beklemtoon dat dit niets afdoet van mijn respect voor de juridische diensten van de Kamer.

Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor uw correctheid.

Le **président** : Monsieur Viseur, souhaitez-vous réagir à propos de l'article 1 ?

M. **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Je voudrais réagir en trois points.

1. Le problème de l'article 1 est posé à travers ce texte et se posera à travers tous les textes que nous voterons désormais. Si l'interprétation des services de la Chambre doit être retenue, à savoir que lorsqu'on vote l'article 1, on bloque...

Le **président** : Je me permets de vous interrompre, monsieur Viseur, c'est moi qui ai dit cela. Les services de la Chambre m'ont donné la jurisprudence constante du Comité de concertation, jurisprudence qui a été maintenue sur la proposition d'un gouvernement précédent. Je n'ai rien dit d'autre.

M. **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Si demain, il fallait considérer que le vote de l'article 1 clôt le débat à l'égard de tous les autres articles, cela signifie que nous devrions décider de ne voter l'article 1 qu'en dernier lieu. J'ai d'ailleurs donné l'exemple en commission si, à un certain moment, on estime dans n'importe quel projet de loi qu'il faut attribuer une compétence à un tribunal. Je pense que l'argument fondé sur le vote de l'article 1 est faible et remet en cause la manière dont on fonctionne.

2. En la matière, le Conseil d'Etat a explicitement visé trois articles et le gouvernement les a retirés. Mais l'avis du Conseil d'Etat est clair et précise : "notamment" ou "plus précisément". Il ne dit pas que son opinion exclut les autres articles et il relève la rapidité avec laquelle il a dû intervenir.

3. Même si les services juridiques de la Chambre se rallient à la jurisprudence du Comité de concertation, il est extrêmement dangereux, en matière d'attributions de compétences, d'introduire une nouvelle distinction entre "attribution de compétences ponctuelles" et "attribution de compétences structurelles". En effet, cela nous oblige à définir les mots "ponctuel" et "structurel". Sur ce plan-là, le Conseil d'Etat a rappelé une fois de plus qu'il considère que relève du bicaméralisme parfait ce qui constitue une véritable attribution de compétences dérogeant à l'organisation générale des cours et tribunaux.

Dans le cas d'espèce, nous avons la conviction que, s'il n'y avait pas attribution de compétences au tribunal du travail, nous serions en présence d'actes administratifs relevant du Conseil d'Etat, au niveau du contrôle juridique a posteriori, comme tous les actes administratifs d'ailleurs.

Jean-Jacques Viseur

Sur le fond, je pense que c'est une bonne chose de diriger la compétence vers le tribunal du travail qui, dans ces matières, a une compétence particulière. Je crois qu'on ne peut pas parler d'attributions ponctuelles lorsqu'on déclare que les litiges relevant du droit du travail sont de la compétence des tribunaux du travail. Il s'agit là d'une véritable attribution de compétences sortant d'une juridiction administrative pour être portée devant une juridiction judiciaire. Sauf à définir le mot "ponctuel" mais j'ignore comment on peut le faire clairement, on assiste vraiment à une attribution "structurelle".

Enfin, je voudrais dire à M. Anthuenis que nous avons le plus grand respect pour les services juridiques de la Chambre, dont la compétence est remarquable. Il n'en reste pas moins que, dans l'organisation de nos pouvoirs, le conseiller juridique officiel du gouvernement et du parlement, c'est le Conseil d'Etat.

Nous avons là un conseiller officiel et nous sommes devant un problème délicat qui dépasse de loin ce projet car on risque de le retrouver à travers différents projets et propositions de loi à venir. Il est donc dangereux de s'en tenir à une interprétation juridique, certes respectable et marquée par le souci d'être pratique mais qui, demain, à l'égard de ce texte, pourrait amener un recours devant la Cour d'arbitrage. Nous savons que la Cour d'arbitrage a aussi, parfois, la volonté de sauvegarder le formalisme et elle pourrait estimer que le non recours au bicaméralisme parfait est une rupture d'égalité par rapport aux personnes ainsi soumises à la juridiction du travail.

Le président : Monsieur Viseur, en commission de concertation, le débat sur ce point fut naguère très long et très pointu. Cet organe est créé par la Constitution et permet donc de solutionner ce type de problème. Des procédures idoines sont prévues pour vérifier éventuellement si des compétences sont attribuées par franges au bicaméralisme obligatoire ou au bicaméralisme optionnel. Ce n'est pas la première fois que le gouvernement dépose des projets mêlant les deux possibilités. Récemment, nous avons dû scinder un projet parce qu'une partie des articles concernait l'article 78 de la Constitution et l'autre partie l'article 77.

Ce débat est important, mais, dans ce cas, je ne m'intéresse pas au fond de la question. C'est à vous de prendre la décision en âme et conscience, mais je tenais à éclairer la Chambre à ce sujet.

Par ailleurs, vous avez raison de dire qu'en cas de succession d'articles et de modifications, le fait de ne pas approuver l'article 1er ne peut pas juridiquement engager votre position définitive. A l'avenir, il faudrait peut-être y réfléchir puisque chaque projet de loi commence par ledit article. Je le précise mais je ne veux pas en faire une polémique.

Monsieur Viseur, vous vouliez intervenir sur le fond de l'article deux, je pense ?

M. Jean-Jacques Viseur (PSC) : Je voulais intervenir sur l'amendement n° 73.

Le président : Cet amendement vise à supprimer les articles 2 à 9. Je vous donne la parole.

M. Jean-Jacques Viseur (PSC) : Monsieur le président, madame la ministre, monsieur le ministre, chers collègues, en ce qui concerne les articles 2 à 9, un triple problème se pose. Tout d'abord, en ce qui concerne la méthode utilisée, je suis convaincu que l'utilisation d'une loi-programme ne convient pas pour aborder une problématique telle que celle-là. En effet, le sujet est important et les débats d'hier ont montré à quel point tous les groupes étaient intéressés par la problématique de la durée du travail et de l'augmentation du taux d'emploi pour les personnes âgées de plus de 50 ans. Dès lors, le recours à certaines dispositions d'une loi-programme peut donner l'impression que l'on veut agir vite et que l'on applique des décisions budgétaires, alors que nous touchons ici à un débat de société. C'est donc une erreur à mon sens. Nous devons mener ce débat de société de la manière la plus large possible.

Comme je l'ai déjà dit en commission, je suis convaincu qu'autant le monde politique est bien conscient du problème qui se pose, autant la société civile et les personnes qui travaillent ont le sentiment qu'il y a une discordance entre l'évaluation macro-économique du travail au-delà de 50 ans et la réalité sur le terrain. Il est évident que la plupart des personnes qui travaillent ne souhaitent pas réellement poursuivre leur activité professionnelle au-delà de 55 ans en raison de circonstances d'ordres sociologique, psychologique ou liées à l'organisation même du travail. Sur ce plan, les statistiques ont montré que notre pays accuse un retard par rapport aux autres pays européens. C'est en tout cas une problématique essentielle et je crois qu'elle méritait mieux qu'une simple inscription dans une loi-programme.

Deuxième réflexion : au niveau de la procédure, l'analyse qui est faite va en contradiction avec les dispositions légales qui régissent l'intervention du Conseil d'Etat. L'article 3 paragraphe 3 du Conseil d'Etat précise de façon impérative la conduite que doit adopter le gouvernement lorsque le Conseil d'Etat, dans sa section de législation, soulève un problème de compétences.

Vous y avez apporté une réponse, en déposant des amendements visant à modifier le texte initial. Ce faisant, vous allez à l'encontre du texte formel de l'article 3, § 3 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat. Ce n'est, certes, pas le meilleur moyen de répondre à la problématique délicate et importante du rôle du Conseil d'Etat et du comité de concertation dans la prévention des conflits de compétences.

Jean-Jacques Viseur

En utilisant une autre méthode que le recours au comité de concertation à la suite de l'avis du Conseil d'Etat, vous vous inscrivez dans une logique qui s'écarte de cette volonté de prévention des conflits. Dans une structure comme celle de l'Etat belge, ce non-respect de la consultation nécessaire des entités fédérées constitue un précédent néfaste pour la prévention des conflits de compétences.

J'en viens enfin à un problème de fond, relatif à la durée de l'activité professionnelle et à l'augmentation du taux d'emploi en ce qui concerne les personnes âgées de plus de 50 ans. En la catégorie des fonctionnaires, vous avez trouvé un groupe cible et avez inscrit des dispositions visant directement et uniquement ces derniers, parmi lesquels les enseignants. Cette méthode d'isolement ne correspond pas à la volonté générale.

S'il est vrai que le problème du taux d'emploi touche le département de la fonction publique, ce dernier n'est pas le seul concerné. Traiter à part le groupe des fonctionnaires équivaut à les considérer comme un groupe à problèmes, en tout cas en ce qui concerne le taux d'emploi relatif aux personnes âgées de plus de 50 ans.

Leur donner l'impression d'être un groupe cible visé par une série de mesures pourrait avoir comme conséquence de les "braquer". Les réactions qui ont fusé du côté des deux syndicats principaux de la fonction publique montrent à quel point la sensibilité est grande. Or, en les braquant, nous nous acheminons vers un conflit et un raidissement de positions, alors que la matière nécessite des concertations.

En guise de solution, les amendements déposés par la majorité font appel aux pouvoirs spéciaux, dictés officiellement par la volonté de négocier avec les organisations syndicales. Là aussi, vous prenez des risques énormes, car l'image-même des pouvoirs spéciaux est le meilleur moyen d'enflammer les passions en la matière.

Le débat est important, voire essentiel pour les années à venir, pour la sauvegarde de la sécurité sociale et de ses principes, pour le développement de l'activité économique ainsi que pour l'ensemble de la société. Mais concrétiser ce débat tant par l'utilisation de pouvoirs spéciaux que par l'isolement d'un groupe social, à savoir les fonctionnaires, est assurément une méthode et une attitude dangereuse, qui pourrait déboucher sur des déceptions dans les prochaines semaines.

C'est la raison pour laquelle, sans nous prononcer sur le fond du problème que nous estimons devoir être davantage fouillé, nous avons déposé un amendement, car ce débat mérite autre chose qu'une loi-programme, autre chose que des pouvoirs spéciaux, autre chose que l'isolement du groupe cible des fonctionnaires.

De **voorzitter** : Mevrouw D'Hondt, u hebt samen met uw collega's Pieters en Goutry amendement nr. 65 ingediend. Dit amendement strekt ertoe de artikelen 2 tot en met 15 te schrappen. U wenst dit te verdedigen.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij hebben dit amendement ingediend. Wij bevonden ons in goed gezelschap omdat ook de Raad van State van mening was dat deze artikelen en de artikelen over de ziekenfondswet best niet in een programmawet zouden worden opgenomen. Deze stelling onderschrijven wij zowel juridisch als sociaal.

Mijnheer de voorzitter, ik heb daarnet bij artikel 1 gezegd dat het verslag van de werkzaamheden van de commissie voor de Sociale Zaken voer zou zijn voor hogeschoolen en studenten en ook voor dieptepsychologen. De stukken die wij nu behandelen zullen voor dieptepsychologen altijd goed studiemateriaal blijven. U moet het namelijk maar waarmaken om bepaalde verklaringen af te leggen en nadien een totaal ander stemgedrag te vertonen.

Verschillende collega's hebben, gezien de laattijdige verslaggeving, waarschijnlijk het rapport niet kunnen lezen. Ik wil deze Kamer een bloemlezing van de uiteenzettingen van een aantal leden van de meerderheid betreffende dit onderdeel niet onthouden. Het feit dat ik hen citeer, is geen persoonlijke zaak. Het illustreert echter mijn stelling.

Mevrouw Genot verklaarde, aldus het verslag, dat zij in dit kader eveneens de gebruikte methode betreurt. Zij begrijpt niet waarom het onmogelijk is gebleken om in alle kalmte met de betrokkenen te onderhandelen. Alhoewel de spreekster zich kan terugvinden in het principe van de verhoging van de tewerkstellingsgraad, acht zij het aangewezen om zich over de oorzaak van de lage tewerkstellingsgraad te buigen. We hebben de gelegenheid gehad om daar gisteren met mevrouw Genot over te praten.

"Zonder bijkomende maatregelen", zei mevrouw Genot, "zal het weinig zinvol zijn om weinig gemotiveerd en uitgeblust personeel in dienst te houden". Zij heeft ook vragen betreffende de noodzaak om personeel met een belastende functie in deze functie in dienst te houden. Het ware wellicht beter om de mobiliteitsregeling of een deeltijdse baan aan te bieden. Op dit vlak beklemtoont de spreekster dat de notie belastend karakter nauwkeurig zal moeten worden omschreven, waarbij criteria niet louter van lichamelijke aard zouden zijn. De spreekster suggereert daarom enerzijds om nauwer overleg te plegen met de sociale organisaties en met de deelregeringen en anderzijds om andere maatregelen, zoals een loopbaankrediet, te nemen.

Greta D'Hondt

De heer Peeters verklaarde het volgende - ik citeer uit het verslag : "De spreker is het eens met diegenen die stellen dat het in het najaar van 2000 geplande sociaal overleg ten dele in het gedrang komt. De spreker begrijpt ook de reacties van wie stelt dat de ontwerp tekst te veel focust op kwantitatieve aspecten van de actieve welvaartsstaat, te weten langer aan de slag blijven om de leefbaarheid van de pensioenen te handhaven. In de ontworpen tekst moet derhalve ook het kwalitatieve aspect van de actieve welvaartsstaat aan bod komen, met name de mensen meer keuzes bieden bij het uitstippen van hun beroepsloopbaanonderbreking. Tot slot kondigt het lid aan dat hij het amendement (...) en daar komen we later op terug".

Mevrouw Burgeon verklaarde, ik citeer nogmaals : "Niettemin rijst de vraag of de in het wetsontwerp opgenomen maatregelen wel voldoende doordacht zijn om het doel te bereiken. Men kan het niet over een verhoging van de activiteitsgraad hebben zonder stil te staan bij de billijke wensen van de werknemers. Zij willen immers gedurende heel hun loopbaan en in het bijzonder tegen het einde aan werken volgens een lichtere en meer aangepaste regeling. Het feit dat bij de berekening van het pensioen niet langer rekening zal worden gehouden met het voorafgaand verlof, mag inzake de in aanmerking komende periodes geen precedent scheppen, noch de aanzet geven tot de afschaffing van via de programma-wetten door de ambtenarij verworven rechten".

Ik zou nog enkele citaten kunnen geven. Dit is echter een bloemlezing van de bezorgdheden die de collega's hebben uitgedrukt in de commissie en die wij onderschrijven. Eigenlijk hebben ze allemaal hetzelfde doel en ik heb in de commissie reeds gezegd, mijnheer de minister, dat ik u terzake niet begreep.

Mijnheer de minister, ik begrijp niet waarom u, gelet op het feit dat een ingreep in de uittreedingsmogelijkheden moeilijk ligt op het terrein - dat werd trouwens tijdens de commissiebespreking erkend - de desbetreffende artikelen mordicus handhaaft. Nochtans heeft de meerderheid er zelf op aangedrongen om een bredere discussie over loopbaanplanning en over de eindeloopbaanproblematiek te organiseren en de CVP-fractie had zich in commissie reeds bereid verklaard daaraan vanuit de oppositie constructief mee te werken. Waarom bent u uit respect voor de onderwijskrachten en het sociaal overleg dat in het najaar gepland was, uit respect voor de adviezen van de Raad van State, uit respect voor de staatshervorming en de bevoegdheden van de gemeenschappen en niet het minst uit respect voor de parlementaire democratie en de parlementaire werkzaamheden, niet op die vraag ingegaan ?

Mijnheer de minister, ik heb vanochtend in de krant uw biecht gelezen. Op de vraag wat u achteraf beschouwd anders zou aanpakken hebt u, gezien de besprekingen,

uw antwoord wijselijk beperkt tot de informatie over de hervorming in het onderwijs. Alleszins heeft dit ook te maken met de manier waarop het dossier thans moet worden behandeld.

Ten slotte herinner ik aan de uiteenzetting van de heer Wauters gisterenavond over het protocol van advies in het comité A. Ik heb de tekst, die ongetwijfeld voor iedereen dezelfde is, hier bij mij. Deze is ondertekend door niet alleen de vakbonden, maar ook de voorzitter van de overheidsdelegatie, de eerste minister in persoon. Er kan dus uit worden geconcludeerd dat zij akkoord gingen met de inhoud ervan. Welnu, op de eerste bladzijde van het protocol lees ik : "Betreffende de onderhandelingen die werden gehouden op dinsdag 13 juni en maandag 19 juni...". Dat de vakbonden al in april iets wisten over de op stapel staande hervorming, is geen vrijbrief om te beweren dat de onderhandelingen reeds in april begonnen zijn. Het protocol zegt duidelijk dat er werd onderhandeld op 13 en 19 juni en het kreeg een unaniem negatief advies van de vakbondsorganisaties. Dat de heer Wauters het totaal anders zou hebben gespeeld, mocht hij nog onderhandelaar geweest zijn, daar hebben de leerkrachten en de onderwijsvakbonden alleszins geen boodschap aan !

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, sta mij toe even het woord te nemen, aangezien mijn naam nog maar eens is genoemd.

Ik blijf bij mijn stelling dat, indien de vakbondsafgevaardigden hun verantwoordelijkheid op zich hadden genomen, ze zich niet hadden hoeven te laten opsluiten om op voornoemde data tot een akkoord te komen. Men had daar een maand de tijd voor. Ik stel vast dat ze dat niet hebben gedaan en hiermee hebben ze de zwartepiet naar de politici doorgeschoven. De vakbonden hadden instrumenten in handen - of ze al dan niet van in april reeds op de hoogte waren, is een andere vraag - en konden dus tegen de voorstellen reageren. Ze hadden bijvoorbeeld de procedure kunnen rekken, maar dat hebben ze niet gedaan. Het gaat niet op dan de schuld bij de politici te leggen. Dat is mijn stelling.

De **voorzitter** : Die redenering hebt u gisteren ook ontwikkeld.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Inderdaad, en daar blijf ik bij.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Het zal in het verslag van gisteren zijn opgenomen. Het zal vandaag nog worden herhaald. Ik denk dat de vakbonden er een goede boodschap aan zullen hebben.

De **voorzitter** : Amendement nr. 73 van de heer Viseur en het amendement nr. 65 van de dames D'Hondt en Pieters zijn aangehouden.

voorzitter

Mevrouw D'Hondt heeft in dezelfde lijn op artikel 3 een amendement nr. 107 ingediend tot weglating van het artikel.

De stemming over artikelen 2 en 3 is aangehouden.

Mevrouw Van de Castele heeft op artikel 4 de amendement nrs. 122 en 123 ingediend. De stemming over artikel 4 en de amendementen is aangehouden.

Mevrouw D'Hondt heeft op artikel 5 amendement nr. 108 ingediend tot schrapping van het artikel.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, dit amendement heeft dezelfde strekking als het vorige amendement. Met amendement nr. 80 dat door de regering werd ingediend, wordt een wijziging aangebracht aan artikel 5 van het wetsontwerp. Toch is de bepaling die in amendement nr. 80 is opgenomen niet terug te vinden in artikel 5.

Op bladzijde 71 van het verslag over artikel 5 lees ik : "Amendement nr. 80 komt tegemoet aan een opmerking van de Raad van State. Dit amendement wordt aangenomen met 10 stemmen voor, 1 tegenstem en 6 onthoudingen".

Minister **Frank Vandenbroucke** : Ik heb het document niet bij mij. Ik stel voor zo dadelijk hierop een antwoord te geven.

De **voorzitter** : Mevrouw D'Hondt, de minister zal u binnen enkele ogenblikken een antwoord geven.

De stemming over artikel 5 en het amendement nr. 108 is aangehouden.

Artikel 6 is aangenomen.

Bij de artikelen 7, 8 en 9 hebben de heren Bultinck en D'haeseleer de amendementen nrs. 18, 19, 20 en 21 ingediend.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, de grote bespreking over de onderwijspensioenen werd tijdens de algemene bespreking gevoerd. Ik kan bij de verdediging van mijn amendementen dan ook vrij kort zijn.

Wij hebben deze amendementen ingediend omdat wij het onkies vinden dat de regering een vrij grondige wijziging in de pensioenberekening aanbrengt, zowel voor leerkrachten als voor andere categorieën ambtenaren. Wij vinden het onheus dat men dit snel via een programmawet tracht te regelen. Wij hadden veel liever gezien dat een globaal wetsontwerp zou worden ingediend, waarin de ganse pensioenproblematiek in een volledig concept wordt geregeld, zodat een globale discussie kan plaatsvinden en wij niet brokje per brokje een deel van de pensioendiscussie moeten voeren.

De **voorzitter** : De stemming over de artikelen 7, 8 en 9 en de amendementen nrs. 18, 19, 20 en 21 is aangehouden.

Mevrouw D'Hondt, mevrouw Pieters en de heer Goutry hebben een amendement nr. 9 ingediend op artikel 9. Mevrouw D'Hondt, wenst u dat te verdedigen ?

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wil hier een woordje over zeggen omdat het gaat over de vervroegde uitreding van mensen in het onderwijs. Ik zal even herhalen wat hierover in de commissie en gisteren in de plenaire vergadering werd gezegd. Als CVP-fractie zijn ook wij ervan overtuigd dat de activiteitsgraad, ook van oudere werknemers, moet worden opgetrokken. Dit kan echter niet bij wet of decreet worden opgelegd. Wil men mensen motiveren om op hogere leeftijd te blijven werken, dan moeten er begeleidende maatregelen worden genomen die reeds van start gaan voor de leeftijd van 55 jaar. Mensen zijn dan in staat om in hetzelfde beroep, in een ander beroep of deeltijds tot op hogere leeftijd te blijven werken. Met artikel 9 maakt men quasi een einde aan het stelsel van terbeschikkingstelling voor de leerkrachten zonder dat er omkaderende maatregelen uit het sociaal overleg zijn gekomen of - bij gebrek aan sociaal overleg - door de wetgever in het leven werden geroepen. Laten wij niet vergeten dat wij hier op het scherp van het mes zitten met de bevoegdheid van de gemeenschappen. Daarom wilden wij hierover ook het advies van de Raad van State vragen. Als wij specifiek voor de leerkrachten het beroep aantrekkelijk willen houden en tevens in de mogelijkheid willen voorzien om leerkrachten van 55 jaar en ouder dit beroep in aanvaardbare omstandigheden - zowel voor hen zelf als voor het educatief project - verder te laten uitoefenen, dan moeten er randvoorwaarden gecreëerd worden die niet hoofdzakelijk onder de bevoegdheid van de federale wetgever vallen maar vooral onder de bevoegdheid van diegenen die na de staatshervorming de portefeuille van het onderwijsbeleid hebben gekregen. Wij vinden dit werkelijk een prematuur artikel dat in feite thuishoort in een globale afspraak na sociaal overleg. Als het sociaal overleg zou falen, kon de wetgever dit nadien nog opleggen. Zelfs met de aanpassingen en de beloften die werden gedaan, wordt hier een volmacht gegeven aan de regering ten nadele van het sociaal overleg en vooraleer waarachtig sociaal overleg plaatsvond. Als CVP-fractie onderstrepen wij het belang van de activiteitsgraad. Wij beamen dat de wetgever zijn job moet doen maar wij blijven de volgorde van werken respecteren voor die elementen in onze samenleving die voor sociaal overleg vatbaar zijn. Het sociaal overleg moet optimale kansen krijgen. Als de sociale partners er niet in slagen hun rol te vervullen, mag de wetgever niet aarzelen om die rol over te nemen. Dat is echter niet gebleken. Het sociaal overleg is geagendeerd voor september. Men had daarop moeten wachten.

Greta D'Hondt

Voorts heb ik de minister attent gemaakt op het feit dat de terbeschikkingstelling en de criteria die te maken hebben met de belastende beroepen voor de berekening van de noodzakelijke 35 en 10 jaar anciënniteit niet sekseneutraal zijn. Wij weten dat deeltijds werk en loopbaanonderbreking mogelijkheden zijn waarvan vooral door vrouwen in de samenleving gebruik wordt gemaakt. Zeker als het gaat om mensen die de leeftijd van 55 jaar bereiken, komen zij uit een andere maatschappelijk context dan die van de jongere generaties. Ik herhaal, de bepalingen die hierin zijn opgenomen met betrekking tot de terbeschikkingstelling en de berekening van de noodzakelijke anciënniteit in het kader van de belastende beroepen is niet sekseneutraal.

De **voorzitter** : De stemming over het amendement en het artikel 9 is aangehouden.

Op artikel 10 werden geen amendementen ingediend. Het artikel 10 is aangenomen.

Mijnheer de minister, hebt u amendement nr. 80 op artikel 5 gevonden ?

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, wij hadden inderdaad een amendement ingediend op artikel 5 in uitvoering van het advies van de Raad van State. De tekst luidt als volgt : "De toekenning van de complementen mag niet tot gevolg hebben dat het pensioenbedrag de in artikel 39 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen bepaalde grenzen overschrijdt". Dit wil zeggen dat het pensioen nooit hoger mag zijn dan 75% van de gemiddelde wedde van de laatste 5 jaar. Het is de bedoeling dit in te schrijven tussen het eerste en het tweede lid van artikel 5. Zo werd het in de commissie goedgekeurd.

Mevrouw D'Hondt heeft inderdaad gelijk wanneer zij zegt dat dit niet is terug te vinden in de tekst aangenomen door de commissie. Dat is een materiële fout, die moet worden rechtgezet.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Wij hebben amendement 80 inderdaad in de commissie behandeld bij artikel 5 en dat is vandaag niet in de voorliggende tekst terug te vinden. De bepaling staat echter wel in artikel 6. Dit is echter niet te wijten aan een hernummering van de artikelen - dus een technische aangelegenheid - aangezien de eerste artikelen van de programmawet ongewijzigd zijn gebleven.

Mijnheer de voorzitter, ik heb gisteren en bij het begin van de bespreking van de programmawet van morgen gewezen op het feit dat wij in het verleden hebben gezegd dat wij ons correct en soepel zouden gedragen als het om technische verbeteringen ging. Wij hebben wel gevraagd dat u zich ertoe zou engageren dat in de toekomst de

diensten en de leden van de Kamer in de mogelijkheid zouden worden gesteld om op een ernstige manier de besprekingen af te handelen om also materiele, technische, juridische onvolkomenheden te vermijden.

Mijnheer de voorzitter, thans zijn wij geconfronteerd met een zaak die niet correct is. Ik kan niet anders dan vaststellen dat dit amendement in de commissie werd goedgekeurd maar dat het in de voorliggende tekst niet is terug te vinden.

De **voorzitter** : Mevrouw D'Hondt, in de tekst aangenomen door de commissie - document 756/16 - is artikel 6 gewijzigd vermoedelijk om tegemoet te komen aan het amendement waarvan sprake. De gewijzigde passages zijn onderstreept. Deze techniek wordt altijd gebruikt. Ik heb hier een klein amendement maar dat heeft betrekking op artikel 7.

Mijnheer de minister, hebt u voldoende uitleg gegeven voor de Kamer ?

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, het maakt eigenlijk niet uit of de wijziging in artikel 5 of artikel 6 staat. Eigenlijk is het beter dat de wijziging is opgenomen in artikel 6. Ik heb in de commissie geargumenteerde dat het zelfs niet nodig was het in de wettekst in te schrijven omdat het eigenlijk impliciet uit de wet voortvloeit. De Raad van State heeft echter geadviseerd het in de tekst op te nemen, aangezien wij autonome wetgeving maken. Wij vonden dat niet echt nodig maar wij hebben er de voorkeur aan gegeven zeer stipt het advies van de Raad van State te volgen. Ik denk dat er een misverstand is gerezen. Voor mij kan dit perfect in artikel 6 blijven staan. Het is een procedurekwestie. Het kan ook naar artikel 5 worden overgebracht, conform het amendement zoals het door de commissie werd goedgekeurd. Als er geen eensgezindheid is en als het onmogelijk is de voorliggende tekst nog te wijzigen, vormt dit voor mij geen probleem. Ik leg het lot van dit amendement in uw handen, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter** : U wenst dus de tekst aangenomen door de commissie te handhaven. Zo niet zal er een tweede lezing van het amendement plaatsvinden.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Het staat nu in artikel 6 en dat is geen probleem voor mij.

De **voorzitter** : Ik laat mevrouw D'Hondt kort repliceren.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, voor mij als Kamerlid en juridisch gezien is het geen probleem dat dit in artikel 6 staat. Ik doe een beroep op u, voorzitter, en ik zou u willen wijzen op het feit dat men in de Kamer niet zo maar anders kan beslissen dan wat in de commissie werd beslist.

De **voorzitter** : Ik heb aan het begin van deze debatten gezegd dat de artikelsgewijze bespreking wordt bepaald in artikel 66, 4 van het Reglement van de Kamer. In dit artikel staat te lezen dat de tekst die in de commissie werd aangenomen als basis geldt voor de artikelsgewijze bespreking. Ik vermeld trouwens uit voorzorg het nummer van het document, in dit geval 756/16.

Ik stel vast dat artikel 6 via amendementen werd gewijzigd. Dit document haalt het in zekere zin op het verslag. Ik ben het eens met uw opmerking; in het verslag staat iets anders.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik zou toch een beroep willen doen op uw wijsheid en respect en ik zou u dan ook willen vragen dit eens te laten nakijken. Ik weet dat hiermee geen geld valt te verdienen maar toen wij gisteren alludeerden op de incorrectheid van deze Kamer ten opzichte van het verslag, deden sommige collega's alsof zij heel het verslag op twee minuten konden nakijken. Mijnheer de voorzitter, dit is geen correcte behandeling van de Kamer. Als wij in de oppositie de tijd nemen om de documenten te lezen dan kan dit ook in de meerderheid. Ik wil pleiten voor een correcte werking van de Kamer. Ik zou u willen vragen dat u de nodige tijd neemt om dit eens te bekijken.

De **voorzitter** : U bent het met mij eens dat wij ons baseren op de tekst die door de commissie werd aangenomen. Het verslag is geen authentiek stuk maar louter een rapportering van de werkzaamheden. De tekst zoals die door de commissie werd goedgekeurd en zoals wij die momenteel behandelen, zal mits goedkeuring een wet worden.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, u bent uiteraard een veel eminenter jurist dan ik maar u weet ook dat bij eventuele betwistingen de stukken van de Kamer ook niet zonder waarde zijn.

De **voorzitter** : Ja, maar de voorbereidende werken kunnen maar worden gebruikt om een artikel toe te lichten dat eventueel enige interpretatie nodig heeft.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik vertrouw op uw wijsheid dat u ons een degelijke verklaring zult geven in het kader van de werkzaamheden van de Kamer.

De **voorzitter** : Ik doe mijn best.

De stemming over het amendement en het artikel wordt aangehouden.

De artikelen 10 tot 20 worden artikel per artikel aangenomen.

Mevrouw D'Hondt, op artikel 21 hebt u samen met mevrouw Trees Pieters en de heer Luc Goutry een amendement nr. 109 ingediend. Mevrouw Pieters, wenst u dit amendement te verdedigen ?

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, u hebt daarnet een overzicht gegeven van de diverse commissies die tijd en energie hebben gestoken in het bespreken van de diverse hoofdstukken. Dit hoofdstuk werd besproken in de commissie voor het Bedrijfsleven omdat het behoort tot de bevoegdheid van de minister van Middenstand. Wij hebben een ernstige opmerking over dit artikel, een lacune in de wet. Wij zouden dan ook graag hebben dat de minister van Middenstand aanwezig is om onze opmerking te aanhoren.

Eerlijk gezegd, mijnheer de voorzitter, gisteren heeft hij het ook al laten afweten. Hij is dus niet eens komen opdagen voor een aantal artikelen die een materie aanbelangen die onder zijn bevoegdheid valt. Dat geldt ook voor de heer Deleuze. Wij vinden dat bij de artikelsgewijze bespreking hij hier dan toch aanwezig kan zijn. Ik ben bereid dit aan te houden tot op een later ogenblik, tot wanneer hij in het halfroond aanwezig is. Wij willen dat hij luistert naar het amendement dat wij voorstellen.

De **voorzitter** : Ik ondervraag de regering. Is er een reactie van de regering op het amendement van mevrouw Pieters en mevrouw D'Hondt op artikel 21 ? Dit amendement voegt woorden in en werd trouwens behandeld in de commissie. Het betreft document 109.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Ik zal u zeggen wat het argument is. In de memorie van toelichting leggen wij uit welk beleid de regering wil voeren, namelijk voor gepensioneerde zelfstandigen waarvan het pensioen is ingegaan voor 1991 een welvaartsaanpassing invoeren. Met de wettekst willen wij echter een algemene machtiging verlenen waardoor welvaartsaanpassingen voor zelfstandigen mogelijk worden. Wij willen dat een beetje breder zien dan de toepassing die wij nu inderdaad in het beleid van de regering hebben ingeschreven.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de minister, wij hebben daarover al gediscussieerd. Hier gaat het heel duidelijk over het inlassen van een datum die wel wordt vermeld in de memorie van toelichting, maar niet in het artikel zelf. Het gaat over de datum "ingegaan voor 1991". Dit staat heel duidelijk in de memorie van toelichting, maar niet in de wet. Het is dus ook van toepassing op het stelsel van de werknemers. Onze vraag is waarom dit niet in de wet werd opgenomen. Eigenlijk moet ik dit vragen aan minister Gabriels. Ik vind dat u ons met een kluitje in het riet stuurt. Minister Gabriels is nooit aanwezig in de Kamer en is nooit aanwezig in de commissie,

Trees Pieters

tenzij hij met heel veel moeite wordt opgeroepen. Onze vragen worden met maanden vertraging behandeld. Dan is er deze belangrijke wet. Praten met de pers kan hij wel, maar hier aanwezig zijn, dat kan hij niet !

Minister **Frank Vandenbroucke** : Ik laat minister Gabriels niet zo maar aanvallen. Ik denk dat hij zijn job perfect doet, ook wat deze aangelegenheid betreft. Wat hier in de tekst wordt opgenomen, is letterlijk dezelfde tekst als voor het werknemersregime. Ik denk dat u zich daarover zou moeten verheugen. Wij doen voor de zelfstandigen juist hetzelfde als voor de werknemers. U wil dit nu beperken. U wil daar een beperking aan toevoegen overeenkomstig de plannen van de regering met betrekking tot de begroting voor volgend jaar.

Men zou zich kunnen afvragen waarom dit in de memorie van toelichting werd opgenomen. In de memorie van toelichting geven wij echter enige toelichting bij het beleid van de regering. Wij hadden dat natuurlijk even goed niet daarin kunnen schrijven. U weet echter dat de regering iets wil doen voor de pensioenen van de zelfstandigen, ingegaan voor 1991. Wij vinden het echter beter in de wet een algemene bepaling in te lassen, net zoals die is geformuleerd voor het regime van de werknemers. Ik denk dat u, net zoals de heer Anthuenis zegt, heel blij zou moeten zijn. Ik denk dat de zelfstandigen helemaal niet gelukkig kunnen zijn met het amendement dat u invoert, want dat is een ernstige beperking.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de minister, ik ga voort op wat de Raad van State zegt, namelijk dat u die datum moet invoeren. Ik ga voort op wat u in de memorie van toelichting hebt gesteld. Ik ga voort op wat er in de pers, meer bepaald de FET, werd geschreven, namelijk dat dit systeem ingaat voor zelfstandigen die met pensioen gaan voor 1991. U valt mij aan en zegt dat ik blij zou moeten zijn dat het eventueel op een andere datum kan ingaan. Ik begrijp echter dat het gaat over de pensioengerechtigden die met pensioen gaan voor 1991.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Ik stel voor niet te vervallen in een welles-nietes-spelletje. Wat de regering voorlegt aan de Kamer is een wijziging van de wet, die het mogelijk maakt om niet alleen volgend jaar maar ook voor andere begrotingsjaren en eventueel onder andere coalities, welvaartsaanpassingen door te voeren in de pensioenen van de zelfstandigen.

Dit is vergelijkbaar met de wettekst die de Kamer in een vorige zittingsperiode heeft goedgekeurd met betrekking tot het regime van de werknemers. Wij zetten dus - ik druk mij uit in de terminologie die u gisteren hebt gebruikt - op de meest patente wijze een discriminatie recht. Vandaar dat ik wens dat de teksten dezelfde zijn.

Wij mogen niet in een welles-nietes-spelletje vervallen. Ik begrijp goed wat u zegt. Ik heb ook begrepen waarom de Raad van State die bemerking maakt, maar ik volg hem

daarin niet. Misschien hadden we de memorie van toelichting moeten aanpassen, want die geeft aanleiding tot dit debat. In de memorie van toelichting hebben wij alleen willen zeggen wat onze plannen zijn. Ik wil niet dat deze bepaling ten nadele van de zelfstandigen wordt ingeperkt.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik doe een beroep op u als voorzitter van de Kamer.

U hebt onderstreept dat de ministers minstens de moeite moeten doen aanwezig te zijn bij de bespreking van de hoofdstukken waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Wij zijn de laatsten om de aanwezigheid van de betrokken minister bij nacht en bij ontij te eisen, wanneer slechts een paar artikelen in een wet onder zijn bevoegdheid vallen.

U hebt de werkzaamheden geregeld. Aangezien wij wisten dat wij vandaag de artikelsgewijze bespreking zouden aanvatten beginnend met artikel 1, zal de regering het ook geweten hebben. Ieder minister kent de volgorde van de artikelen en weet dus wanneer de artikelen die hem aanbelangen zullen worden besproken. Mijnheer de voorzitter, mevrouw Pieters heeft meer dan gelijk om de aanwezigheid van de betrokken ministers te vragen.

Ik begrijp de reactie van minister Vandenbroucke. Het is echter ofwel het een ofwel het ander. Dat is wat mevrouw Pieters bedoelt. Ofwel is de tekst juist en moeten wij ons erover verheugen dat u 1991 niet in het artikel hebt opgenomen, maar dan is de memorie van toelichting niet correct. Mijnheer de minister, wanneer u echter, gevolggevend aan het advies van de Raad van State, artikelen hebt gewijzigd en terzelfdertijd ook de memorie van toelichting, moest dit hier ook gebeuren. Ofwel negeert men de Raad van State, ofwel verheugen wij ons over een rechtzetting van een grote discriminatie ten aanzien van de zelfstandigen, maar dan moet dit ook in de memorie van toelichting zijn opgenomen.

Mijnheer de voorzitter, de verslagen van de commissievergaderingen mogen dan geen officiële stukken zijn, voor de memorie van toelichting ligt dit anders. De Raad van State heeft een opmerking gemaakt. Ik vraag dus de aanwezigheid van de minister en een aanpassing van de tekst.

De **voorzitter** : Mevrouw, ik heb er reeds op gewezen dat de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking dient. Dat zijn wij bij de aanvang van deze vergadering overeengekomen.

Op artikel 21 hebt u terecht een amendement ingediend dat u, net als mevrouw Pieters, met zwier verdedigt.

De minister antwoordt namens de regering. Dat is zijn recht. De Kamer is volgens mij voldoende ingelicht.

voorzitter

Wat de dagbladen betreft, wijs ik erop dat ik respect heb voor alle dagbladen. Eén specifiek dagblad boezemt mij nog meer respect in, met name het Belgisch Staatsblad. Daarin wordt de wettekst, wanneer hij wordt goedgekeurd, gepubliceerd.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de minister, ik blijf erbij dat de minister van Middenstand hier aanwezig moet zijn.

De regering zoekt gewoon een uitweg om niet op het artikel te moeten ingaan. In de memorie van toelichting staat duidelijk een datum. Als de regering niet van plan is die datum in de wet in te schrijven en de mogelijkheid openlaat om ten behoeve van de zelfstandigen van die datum af te zien, ben ik daarmee zeer gelukkig. In dat geval wil ik echter ook dat die datum wordt geschrapt in de memorie van toelichting en dat de ministers ophouden met het lanceren van dergelijke data en uitspraken in de pers.

De **voorzitter** : Mevrouw, ik heb gezegd dat de enige krant die mij interesseert het Staatsblad is. Alle andere kranten respecteer ik maar ik heb er weinig mee te maken.

De heer Van Peel vraagt mij op basis van artikel 38bis van het Reglement de aanwezigheid van minister Gabriels te vorderen.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Dat is nogal straf.

De **voorzitter** : Dat denk ik ook.

Minister **Frank Vandenbroucke** : De pensioenen zijn tot nader order mijn bevoegdheid.

De **voorzitter** : U hebt de bevoegde minister voor u gehad.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Ik herhaal zeer duidelijk dat er volgens mij geen enkel probleem is met die wettekst. Wij moeten de Raad van State niet altijd volgen. Wij zijn het niet altijd eens. Ik denk dat ik de opmerkingen van de Raad van State vrij scrupuleus heb gevolgd en heel wat tekstwijzigingen heb aangebracht. In de toelichting op artikel 21 wordt gezegd dat de regering heeft beslist een herwaarderingspremie toe te kennen aan de gerechtigden op een pensioen dat daadwerkelijk ingegaan is voor 1 januari 1991. Vervolgens zeggen wij : "Om die beslissing te kunnen uitvoeren dient in de wetgeving betreffende het pensioen voor zelfstandigen een wettelijke basis te worden ingevoerd." Wij leggen die wettelijke basis.

Ik wil beklemtonen dat ik de bevoegde minister ben.

De **voorzitter** : Wij hebben een lang debat gehad. Mijs inziens is de Kamer voldoende voorgelicht over dit artikel en dit amendement.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, in ons Reglement staat toch zeer duidelijk dat als een lid schriftelijk bij de Kamervoorzitter de aanwezigheid van de minister vraagt, de minister moet komen.

De **voorzitter** : Als u mij nu zou vragen dat bijvoorbeeld de minister van Buitenlandse Zaken zou komen, als er geen punt voor hem is...

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Het gaat over artikelen die duidelijk ook tot de bevoegdheid van minister Gabriels behoren. Ik heb, conform het Reglement, gevraagd dat hij aanwezig zou zijn. Ik zie geen enkele reden om mijn vraag in twijfel te trekken.

De **voorzitter** : De heer Vandenbroucke heeft gezegd dat hij de bevoegde minister is. Hij is daar !

De heer **Karel Pinxten** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat de heer Vandenbroucke dat zegt, maar dat klopt natuurlijk niet. Mocht hij kijken naar alle wetsontwerpen die in deze materie zijn ingediend, dan zou hij merken dat ze zowel door de minister van Sociale Zaken als door de minister van Middenstand worden ondertekend. Het gaat hier vandaag, net als in het verleden, over een gedeelde bevoegdheid. Dus blijft de vraag van onze fractieleider zeer terecht.

De **voorzitter** : De regering zegt dat minister Vandenbroucke bevoegd is. Ik hoor wat ik hoor. Ik zal de stemming over het artikel en het amendement aanhouden.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, wij horen dat de minister van Sociale Zaken bevoegd is voor de pensioenen van de zelfstandigen.

Ten eerste, waarom is dat artikel dan behandeld in de commissie voor het Bedrijfsleven en werd het besproken met de minister van Middenstand ? Ten tweede, mijnheer de minister, is het zo dat u de discriminatie tussen werkgevers en werknemers zult wegwerken ?

Minister **Frank Vandenbroucke** : Ten eerste, er zijn inderdaad bevoegdheden die ik deel met de heer Gabriels, maar in deze materie ben ik ten volle bevoegd. Ten tweede, als u "voor 1991" invoegt, dan is dat een zeer aanzienlijke beperking van mogelijkheden om later herwaarderingsoperaties uit te voeren voor pensioenen van zelfstandigen, want wij zullen nooit iets kunnen doen voor zelfstandigen van wie het pensioen is ingegaan in 1991 of later. Dat is niet aanvaardbaar.

Frank Vandenbroucke

Deze regering heeft een punctuele beslissing genomen, die past in de begroting van volgend jaar en die we gaan uitvoeren. Het gaat met name om een verhoging met 9% van het maandbedrag in de maand februari en vervolgens een verhoging met 6% de volgende jaren.

Dat is de beslissing die wij hebben genomen, maar wij willen een wettelijke basis leggen om een herwaarderingsbeleid te kunnen voeren op het vlak van het zelfstandigenregime, net zoals op het vlak van het werknemersregime. Ik vind het eigenaardig dat u daar rond zo'n discussie voert. Wij zullen niet nalaten dit te aan de zelfstandigenorganisaties te melden.

De **voorzitter** : Ik stel vast dat de bevoegde minister aanwezig is.

Dit is het einde van de bespreking van artikel 21 en het amendement. De stemming over het artikel en het amendement is aangehouden.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik verwijs terzake naar de bepalingen van het Reglement in het geval een lid schriftelijk de aanwezigheid van een minister vordert.

Het betrokken artikel werd in de commissie behandeld in aanwezigheid van de minister van Landbouw en Middenstand. Het gaat hier dus wel degelijk om een bevoegdheidsdiscussie. Ware het trouwens niet interessant beide ministers te horen ?

Ik vraag mij af, mijnheer de voorzitter, op basis waarvan u eenzijdig beslist ? Ik vraag de stemming over de al dan niet verplichte aanwezigheid van minister Gabriëls.

De **voorzitter** : Mijnheer Van Peel, ik bepaal wanneer in deze Kamer een stemming plaatsvindt.

De aanwezige minister verklaart zich terzake bevoegd. U kunt van mij toch niet verlangen dat ik naga hoe beide ministers hun bevoegdheden hebben geregeld. Dat is hun zaak.

De artikelen 22 tot 26 worden artikel per artikel aangenomen.

Op artikel 27 werd een amendement nr. 64 ingediend door de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het amendement nr. 64 strekt ertoe artikel 27 te schrappen.

Mijnheer de minister, het is de bedoeling de procedure van het bijzonder solidariteitsfonds te versnellen. Artikel 27 voorziet hierin door een bevoegdheidsdelegatie toe te laten ten aanzien van de adviserende geneesheren, niet alleen voor de chronische aandoeningen, maar ook voor eenmalige ingrepen.

Zoals reeds werd uiteengezet in de commissie naar aanleiding van de verdediging van amendement nr. 64 tot schrapping van artikel 27, vrezen wij dat deze bevoegdheidsdelegatie belangrijke ongewenste neven-effecten kan hebben, omdat hierdoor een zekere beoordelingsvrijheid ontstaat bij het al dan niet aan nemen van bepaalde prestaties in het kader van het bijzonder solidariteitsfonds. Wordt artikel 27 aangenomen, dan wordt een aanzienlijke interpretatiemarge gecreëerd inzake de toepassing van de criteria, waardoor - en dat vrezen wij - de wet op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd, naargelang welk ziekenfonds het dossier behandelt.

Bovendien houdt dit ook het gevaar van cliëntelisme in en het gunstig beoordelen van de dossiers van eigen leden.

Gezien het zeer beperkt budget van het bijzonder solidariteitsfonds en het groeiend aantal aanvragen, is de nood groot om te bepalen welke dossiers prioritair en eenvormig moeten worden behandeld. De toekenning van beoordelingsbevoegdheid aan de ziekenfondsen, zoals bepaald in artikel 27, zal deze eenvormigheid niet bevorderen.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, ik wil verwijzen naar de discussie die we daarover in de commissie hebben gehad en die ook in het verslag is terug te vinden. Ik wil enkele elementen in herinnering brengen.

Ten eerste, ik heb zeer duidelijk verklaard dat deze procedurele wijziging geen enkele wijziging met betrekking tot de doelstellingen van het bijzonder solidariteitsfonds inhoudt. Ik zal daarover niet verder uitweiden, maar ik wil het wel even onderlijnen.

Ten tweede, ik heb uitdrukkelijk gezegd dat het niet de bedoeling is om een belangrijke discretionaire bevoegdheid aan de ziekenfondsen toe te kennen. Het is zelfs niet de bedoeling om enige interpretatieruimte aan de ziekenfondsen te geven en daarom willen wij met een zeer precieze lijst werken.

Ten derde, in het debat van gisteren heeft de heer Valkeniers ervoor gepleit om deze maatregelen na een jaar te evalueren. Na een jaar moeten we inderdaad evalueren wat er in de praktijk op het terrein is gebeurd. Ik heb dat gisteren beloofd. Ik wil dat hier nog even onderlijnen.

Ten vierde, naar aanleiding van de bemerkingen van de heer Gouty, heb ik gezegd dat we in het najaar een moment moeten vinden om in de commissie grondig over het bijzonder solidariteitsfonds te spreken en het geheel

Frank Vandenbroucke

van de hervormingen te bekijken op een ogenblik dat een aantal zaken in een fase van implementatie zijn. Ik meen dat de heer Wauters, voorzitter van de commissie voor de Sociale Zaken, daarmee heeft ingestemd.

Mevrouw D'Hondt, u hebt terecht gewezen op een mogelijke deviatie van de bedoelingen van de wetgever. Wij moeten dit onmogelijk maken door de wijze waarop het koninklijk besluit is opgesteld. Wij moeten dat samen met u evalueren. Ik wil wel onderstrepen dat dit past in de debureaucratisering van de ziekteverzekering. Waar men dat werkelijk zonder enig risico kan doen willen wij twee beslissingsniveaus tot één niveau reduceren.

De voorzitter : De stemming over het artikel 27 en het amendement worden aangehouden.

Mevrouw D'Hondt en mevrouw Pieters, ik heb uw amendementen op het invoegen van nieuwe artikels. Amendement nr. 63 vraagt de invoeging van een artikel 28bis; amendement nr. 61 vraagt de invoeging van een artikel 29bis; amendement nr. 62 vraagt de invoeging van een artikel 29ter.

Wenst u deze amendementen toe te lichten, mevrouw Pieters ?

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, wij hebben daarover in de commissie vrij lang gedebatteerd. Wij wensten een amendement in te voegen dat tariefzekerheid inzake de kleine risico's voor de zelfstandigen zou bieden. De ziekteverzekeringswet is niet van toepassing op zelfstandigen wat de kleine risico's betreft, ook al zijn deze vrij verzekerd voor die risico's. Ongeacht hun eventuele toetreding tot de vrije verzekering, hebben de zelfstandigen geen enkele tariefzekerheid voor de prestaties die niet in artikel 1 van het koninklijk besluit van 29 december 1997 zijn opgenomen. Nochtans zijn de ziekenfondsen wel verplicht om de tarieven van de verplichte verzekering toe te passen voor de vrije verzekering voor kleine risico's. De toepassing van een subsidieregeling voor de vrije verzekering voor kleine risico's heeft slechts zin als daar ook garanties van tariefzekerheid tegenover staan.

De bedoeling van bovengenoemde wijziging is dat de toetreding tot de akkoorden en overeenkomsten voor de hele praktijk van de zorgverleners zou gelden, ongeacht of de patiënt werknemer of zelfstandige is.

Ten slotte moeten een aantal andere bepalingen, zoals de verplichting een getuigenschrift af te leveren, op alle prestaties worden toegepast, ook op de kleine risico's voor zelfstandigen.

Mijnheer de minister, in antwoord op deze opmerking hebt u gezegd dat dit niet de correcte plaats is om dat amendement in te voegen. Deze afdeling heeft immers betrekking op de wijziging van de wet op de verplichte

ziekteverzekering en slaat daar niet op. U zou de zaak overdragen aan mevrouw Bea Cantillon, die met een studie over de diverse statuten, die in de gezondheidszorg van toepassing zijn, bezig is. Blijft u wat dat betreft bij uw argumentatie ?

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mevrouw Pieters, ik blijf bij mijn standpunt. Vooreerst wens ik een juridisch-technische bemerking te maken. Uw amendement heeft betrekking op de wet op de verplichte ziekteverzekering. Het is niet evident dit punt te behandelen in deze programmawet die niet de vrije aanvullende verzekering regelt.

Mevrouw, ik geef grif toe dat u een belangrijke problematiek aankaart. Ik deel uw bekommering en sta achter de idee. Het moet echter passen in een geheel. Ik ken uw hardnekkigheid en waardeer ze ook. Daarom heb ik vanmorgen een brief aan mevrouw Cantillon ondertekend waarin ik uw amendement toelicht en haar vraag te onderzoeken op welke manier dit kan worden ingepast in de discussie over de hervorming van het stelsel van de zelfstandigen. De brief is vertrokken.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de minister, ik dank u en onthoud dat u terzake een inspanning doet. De CVP zal in die zin een wetsvoorstel uitwerken. We zullen afwachten en zien of we de zaken kunnen verzoenen. Ik zal niet zo stout zijn als u en de zelfstandigen ervan verwittigen dat dit amendement dat voor deze groep bijzonder zinvol is, niet is opgenomen in de programmawet.

De voorzitter : De stemming over de amendementen 63, 61 en 62 wordt aangehouden.

Artikel 29 wordt aangenomen.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, bent u mijn amendementen vergeten ?

De voorzitter : Neen, mevrouw, ik heb ze vermeld.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Dan verontschuldik ik mij, maar sta mij toe toch nog een korte toelichting te geven.

Mijn amendementen die ertoe strekken een artikel 29bis en 29ter in te voeren handelen over het dringend ziekenvervoer. Wij wensen dat de kosten voor het dringend ziekenvervoer zouden worden terugbetaald.

Mijnheer de minister, in de commissie hebt u verklaard mijn amendementen interessant te vinden. U vreesde echter voor de financiële gevolgen ervan. De CVP beseft maar al te goed dat in heel de reeks bevoegdheden die u toebedeeld hebt gekregen, het financieel aspect van de gezondheidszorgen een zeer delicaat punt is. Ik ben het met u eens dat het budget van de gezondheidszorgen in

Greta D'Hondt

het oog moet worden gehouden. Dit betekent echter niet dat er niets meer mogelijk mag zijn en dat bepaalde lacunes in de terugbetaling van gezondheidszorgen blijven bestaan, waardoor aan de patiënt, die hoge bijdragen betaalt, bepaalde prestaties niet worden terugbetaald. Het verheugt me dat u in de commissie hebt toegegeven dat dit punt over dringend ziekenvervoer interessant is. Koppigheid blijkt een eigenschap van de CVP'ers te zijn.

Mijnheer de voorzitter, wij zullen u daaraan herinneren, niet alleen vanuit het standpunt van de oppositie, maar ook vanuit de bezorgdheid die wij gemeenschappelijk delen en die u in de commissie hebt uitgedrukt. Op korte termijn moet er op dit vlak iets gebeuren waarbij we de uitgaven in het oog kunnen houden en beperken. Ik wijs er echter op dat de kosten voor dit dringend ziekenvervoer voor bepaalde patiëntengroepen vrij zwaar zijn.

De **voorzitter** : Mevrouw, u hebt nu de amendementen 61 en 62 verdedigd. Verontschuldig mij dat ik iets te vlug was gegaan. Ik zal dit in de toekomst proberen te vermijden. Mijnheer de minister, u wil nog antwoorden.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, ik bevestig wat mevrouw D'Hondt zegt. Bovendien wil ik verwijzen naar het verslag, waarin een bijkomend element voorkomt dat ik in de commissie heb aangebracht. Ik heb namelijk aan het RIZIV een prioriteitennota, gespreid over drie jaar, gevraagd. Ik moet natuurlijk eerst alle elementen van de prioriteitennota kennen vooraleer ik dergelijke zwaarwichtige beslissingen kan nemen. We zullen daar ongetwijfeld op terugkomen.

De **voorzitter** : De artikelen 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 worden artikel per artikel aangenomen.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik vraag u om even adem te halen tussen de verschillende titels of hoofdstukken, anders wordt het onmogelijk.

De **voorzitter** : Mevrouw D'Hondt, ik ben gekomen tot Titel IV, Arbeidsongevallen, bladzijde 23 van het document 756/16.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Ja, nu kan ik weer volgen.

De **voorzitter** : De artikelen 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 zijn aangenomen.

Titel V, hoofdstuk 1, handelt over de kinderbijslag.

Mevrouw D'Hondt, u wenst het woord te nemen bij artikel 53 ?

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik zal kort zijn. Ik heb er in de commissie al uitvoerig over gesproken. Alle juridische argumenten zijn in de commissie ontwikkeld. Toch gaan wij, in het kader van de solidariteit binnen de sociale zekerheid, die iedereen heel dierbaar is, verder op de weg van de bestaande uitzonderingen, die ik betreur en waarvoor ik wetgevend initiatief heb genomen. Op juridisch vlak kan hier veel over gezegd worden. Op maatschappelijk vlak waarschuw ik u voor wat hier gebeurt. De minister heeft in de commissie gezegd dat hij die bezorgdheid met ons deelt. Hij zal er zeer nauwlettend op toezien dat de recuperatiebeweging van de solidariteit na deze oefening wordt stopgezet en dat iedereen geacht wordt te betalen wat aan de solidariteit toekomt. Ik heb dit genoteerd en ik neem hier voorlopig genoegen mee.

De **voorzitter** : Mijnheer de minister, u geeft geen antwoord. U verwijst naar de discussie van gisteren en de discussies in de commissie.

De artikelen 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62 worden artikel per artikel aangenomen.

Aan de orde is hoofdstuk II, Gewaarborgde gezinsbijslag.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik maak van de bespreking van artikel 63 gebruik om u alsnog te bedanken, nadat ik mij er kwaad over had gemaakt dat het zolang moest duren vooraleer er van mijn wetsvoorstel, dat in de lijn ligt van de artikelen 64 en 65 van de programmawet, een officieel document werd gepubliceerd. Immers, u had de alertheid om vast te stellen - ik dank inzonderheid mevrouw De Prins hiervoor - dat er enkele maanden terug een wetsvoorstel was ingediend met ongeveer dezelfde inhoud als de desbetreffende artikelen uit de programmawet. U hebt ervoor gezorgd dat er met de meest bekwame spoed een officieel document van werd gepubliceerd en de inoverwegingneming ervan aan de agenda van een vorige plenaire vergadering werd toegevoegd. Op die manier kon de voorzitter van de bevoegde commissie de bespreking ervan terecht aan deze van de programmawet koppelen.

Alleszins is gebleken dat ik met mijn wetsvoorstel op dezelfde golflengte zit als de minister van Sociale Zaken, zij het dat hij over andere en betere juridische mogelijkheden beschikt om dezelfde ideeën te verwoorden. Inderdaad, een koninklijk besluit wijzigen via een wetsvoorstel is niet de meest aangewezen weg.

Ik verheug mij er altijd over wanneer bepaalde personen zich in hetzelfde idee vinden.

De **voorzitter** : Mevrouw D'Hondt, uw wetsvoorstel staat op de agenda van de plenaire vergadering van gisteren en vandaag. Dit doet mij denken aan het gezegde : Ce que femme veut, Dieu veut.

voorzitter

De artikelen 63 tot en met 66 worden artikel per artikel aangenomen.

Aan de orde is hoofdstuk IV, Discriminaties op basis van het geslacht van de partners die een huishouden vormen.

Er is een amendement nr. 23 van de heren Bultinck en D'Haeseleer en een amendement nr. 58 van mevrouw Trees Pieters op artikel 67. Er is ook een amendement nr. 22, eveneens van de heren Bultinck en D'Haeseleer, maar dat betrekking heeft op de artikelen 67 tot 76.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, sta mij toe kort onze amendementen op dit hoofdstuk te verdedigen.

We stellen vast dat men zeer snel via onderhavige programmawet een aantal discriminaties in verband met de kinderbijslag voor alternatieve gezinsvormen wil wegwerken.

Het Vlaams Blok legt echter andere politieke prioriteiten. Wij wensen eerst de fiscale discriminatie ten aanzien van gehuwden weg te werken. Bovendien moet de discriminatie in de kinderbijslagen voor zelfstandigen sneller worden aangepakt, vooraleer er sprake kan zijn van het verhelpen van de discriminaties van alternatieve gezinsvormen inzake kinderbijslag.

Uiteraard maak ik van de gelegenheid gebruik om misschien een nutteloze poging te ondernemen om onze christen-democratische collega's ervan te overtuigen dat ze, willen ze enige politieke geloofwaardigheid behouden inzake het gezinsdossier, moeilijk fundamentele kritiek kunnen verwoorden op een zeer vage definitie van het feitelijk gezin in de programmawet, terwijl ze niet de politieke moed opbrengen om de Vlaams Blok-amendementen goed te keuren. Nochtans zijn ze de vertolking van onze verdediging van het traditionele gezin, waar onze politieke prioriteit ligt.

Ik hoop dat ze de politieke moed opbrengen om de noodzakelijke conclusies te trekken en de amendementen mee goedkeuren. Een andere houding zou het topunt zijn van hypocrisie en absurditeit.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wil een kleine correctie aanbrengen. Mijn amendement heeft betrekking op artikel 68.

De **voorzitter** : Ik heb de heer Bultinck het woord verleend voor de verdediging van zijn amendement nr. 23 op artikel 67.

U hebt amendement nr. 58 ingediend op artikel 67, het vroegere artikel 68.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij hebben lang gediscussieerd over de bepaling "feitelijk gezin". Onze bedenkingen hieromtrent gaan voornamelijk over de zin "tot bewijs van het tegendeel".

Mijnheer de minister, wij hadden gevraagd een zin toe te voegen aan het artikel 67 (het vroegere artikel 68), waarin wij stelden dat de Koning de modaliteiten van dit bewijs zou bepalen. Wij hebben ten overvloede aangeduid welke combinaties mogelijk zijn. U hebt geantwoord dat communes of het samenwonen van studenten niet onder deze bepaling vallen. Naar onze bescheiden mening moet dit via een of andere weg duidelijk worden gemaakt.

Wij verzoeken u dan ook een bepaling toe te voegen die als volgt luidt : "De Koning bepaalt de nadere regels inzake dit bewijs."

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, in het verslag is duidelijk weergegeven waarom ik dit amendement niet aanvaard. Ik verwijs dan ook naar het verslag.

De **voorzitter** : De stemming over de amendementen en over artikel 67, het vroegere artikel 68, is aangehouden.

De heren Bultinck en D'haeseleer hebben de amendementen nrs. 22, 23 en 24 bij artikel 68 ingediend. Daar zij de amendementen reeds hebben verdedigd, is de stemming over de amendementen en over artikel 68 aangehouden.

De stemming over artikel 69 en het amendement nr. 25 tot weglating van het artikel is aangehouden. Tevens wordt aangehouden de stemming over de volgende artikelen en amendementen tot weglating van de artikelen : artikel 70 en amendement nr. 26, artikel 71 en amendement nr. 27, artikel 72 en amendement nr. 28, artikel 73 en amendement nr. 29, artikel 74 en amendement nr. 30, artikel 75 en amendement nr. 31 en artikel 76 en amendement nr. 32.

De artikelen 77 tot 117 worden artikel per artikel aangenomen.

Mevrouw D'Hondt heeft het woord bij hoofdstuk VI.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het verheugt ons dat dit hoofdstuk in de programmawet ingeschreven is en dus wet zal worden. In de commissie werd hetzelfde amendement ingediend door zowel de meerderheid als door de PSC en de CVP. Wij zijn de minister dankbaar voor het feit dat hij ons sub-

Greta D'Hondt

amendement heeft aanvaard. Hierdoor kunnen de kosten van de niet-beschermde lokale mandatarissen voor aansluiting bij de ziekteverzekering geregeld worden vanaf 2000 in plaats van vanaf 2001 zoals oorspronkelijk gepland was.

De **voorzitter** : Collega's, ik zal om 12.30 uur stoppen. Verschillende van u hebben hiervoor dringende redenen van wetgevende aard.

De artikelen 118, 119, 120, 121, 122, 123 worden artikel per artikel aangenomen.

Le **président** : Monsieur Viseur, au titre IX, dispositions sociales diverses, vous avez déposé, avec M. Luc Paque et M. Jean-Pol Poncelet, un amendement n° 2 visant à supprimer l'article 124.

M. **Jean-Jacques Viseur** (PSC) : Monsieur le président, nous souhaitons que la procédure d'avis conforme du Conseil national des établissements hospitaliers soit maintenue.

L'avis conforme n'est pas un véritable obstacle dans la mesure où, au sein de ce Conseil national des établissements hospitaliers, tous les groupements d'établissements sont représentés.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wil op hetzelfde artikel ingaan. In de commissie heb ik mevrouw Aelvoet hierover twee vragen gesteld. Ten eerste wou ik weten of dit betekent dat men geen eensluidend advies meer vraagt. Nu vraagt men immers alleen nog advies over de definitie van zware apparatuur. Het ingediende tekstvoorstel is dus gewijzigd. Ik heb de minister gevraagd of dit ook betekende dat dezelfde procedure van toepassing wordt op de zware medische diensten en de medisch-technische diensten. Er is immers een artikel van de ziekenhuiswet dat uitdrukkelijk zegt dat de Koning de regelgeving die van toepassing is op de medische apparatuur ook toepasselijk kan maken op de diensten. De minister heeft daar behoudens vergissing van mijnentwege niet op geantwoord. Toch is dit een belangrijke vraag om te weten wat de draagwijdte is van deze wijziging. De redenering van de regering, opnieuw geleerd naar aanleiding van het PET-verhaal, is dat men zeer snel zal moeten kunnen blokkeren voor de zaken uit de hand lopen. Anders ontstaan er situaties die men moet terugschroeven, met alle problemen van dien. Men doet dit door te zeggen dat men dit voor de apparaten wil toepassen. De vraag is of men dat ook voor diensten wil doen. Het is immers zeer lang geleden dat we in ons land nog een apparaat hebben geblokkeerd of gereguleerd. Wij hebben het de laatste jaren voortdurend over diensten gehad. Wetend wat artikel 44 van

de ziekenhuiswet inhield, was mijn vraag of het de ambitie van de regering is om via deze techniek de verdere uitbouw van bepaalde diensten te blokkeren, ook al is daar nog geen normering voor.

Ten tweede wou ik weten of de minister er ook aan denkt om simultaan artikel 64 van de wet op de ziekteverzekering toe te passen om de terugbetaling van de erelonen voor medische prestaties verricht met deze apparaten of voor deze diensten te beperken.

Deze twee vragen waren ingegeven door de overtuiging dat de ambitie die de minister naar voren brengt terecht is. Naar aanleiding van het rapport-Peers hebben wij daarover gesproken. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat dit niet de juiste methode is als men tot handhaving en beheersing van het aanbod wil komen. Ten eerste vind ik het een stap terug als wij ons beperken tot de apparaten. Wij hadden ons in verband met de PET moeten afvragen waarom de nucleaire diensten niet genormeerd werden zoals dat wel het geval is voor de laboratoria en de diensten beeldvorming. Waarom gaat men nu terug naar een weliswaar duur apparaat ? Ik vind dit een stap terug. Een goed handhavingsbeleid veronderstelt bovendien dat het parket, de gemeenschaps-overheden die de erkenning geven en de ziekteverzekering in één concertatie zitten. Dan zijn we al bezig met de communautaire dimensie van de prioriteiten van het parket. Het PET-verhaal toont nog eens aan dat men eigenlijk problemen zoekt als men in een commissie van het Riziv een financiering organiseert zonder dat alle andere betrokkenen ervan weten en dan onder meer gaat programmeren en erkennen. Ik meen dat de minister het daar mee eens is. Het initiatief van de regering is volgens mij niet de juiste methode om dat probleem ten gronde aan te pakken.

Ik verwacht inzake de PET-scan grote moeilijkheden. Het koninklijk besluit laat toe dat men nog een tijd illegaal kan exploiteren omdat men pas over een jaar moet stoppen. De gemeenschappen zullen hier echter niet voor kunnen instaan. De zaak is in Wallonië te ver gevorderd om dit te kunnen terugschroeven.

Ik kom terug op mijn twee vragen. Enerzijds, is dit van toepassing op diensten en anderzijds, is het de bedoeling om er simultaan voor te zorgen dat de terugbetaling van het RIZIV niet kan gebeuren voor de diensten die men, plots, als zware apparatuur beschouwt ? Het is niet duidelijk wat de criteria zijn om een bepaald apparaat in een laboratorium als zware apparatuur te beschouwen ? Dit lijkt mij een zeer arbitraire gedachtegang die niet in een globale redenering is ingebed. Daarom herhaal ik mijn vragen expliciet.

De **voorzitter** : Mijnheer Vandeurzen, u was gisteren in het debat ingeschreven. Ik begrijp dat u vandaag van de gelegenheid gebruik hebt gemaakt om uw bemerkingen te geven.

Mme **Magda Aelvoet**, ministre : Nous avons opté pour le système d'une demande d'avis et pour la suppression du texte faisant référence à un avis conforme du Conseil national des établissements hospitaliers.

La raison essentielle de ce choix est que nous avons constaté, dans le passé, que la demande d'un avis conforme prend beaucoup de temps. Ensuite, si l'avis est conforme, une situation est créée dans laquelle le pouvoir politique est amené à exécuter purement et simplement ce qui a été acquis dans le secteur.

Si nous voulons éviter des dérapages budgétaires, la demande d'avis conforme n'est pas la bonne méthode. Il est plus logique que le pouvoir politique assume ses responsabilités en la matière, après avoir entendu l'avis du Conseil national des établissements hospitaliers. Nous avons ainsi la possibilité, non seulement d'appréhender correctement tous les éléments à prendre en compte mais aussi de garder l'autonomie politique nécessaire pour déterminer les normes de programmation nécessaires sans devoir tenir compte d'un avis conforme éventuellement imposé.

Mijnheer Vandeuren, ik kan op het eerste deel van uw vraag antwoorden. minister Vandenbroucke zal antwoorden op de vraag inzake de problematiek van het handhavingsbeleid en de terugbetaling.

Er werd een keuze gemaakt om de toepassing van genoemde procedure tot de zware apparatuur te beperken. Er werden in het verleden immers herhaaldelijk ontsporingen vastgesteld. U haalt het voorbeeld van de PET-scan aan. Wij hebben te laat een beslissing genomen maar uiteindelijk hebben wij een goede, verdedigbare beslissing kunnen nemen op het vlak van de volksgezondheid en de betaalbaarheid van het systeem. Dit zou een moeilijke kwestie zijn als men de zaak zou laten ontsporen. Het voorbeeld van de PET-scan heeft ons ertoe aangezet om sneller te kunnen optreden, om bewarende maatregelen te kunnen nemen. Zo kunnen er in de praktijk geen zaken worden besteld die achteraf door de gemeenschap moeten worden betaald. Dit was dus een goede politieke keuze.

Inzake het aspect terugbetaling laat ik het woord aan minister Vandenbroucke.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, ik zal kort antwoorden omdat ik terzake met de heer Vandeuren reeds een aantal maal van gedachten heb gewisseld in de commissievergaderingen. Ik begrijp al bij al de verdeeldheid van onze opinies niet. De wijze waarop de terugbetaling gebeurt is vaak een belangrijke, maar niet de enige, verklaring voor overconsumptie of overproductie. Daar ben ik het helemaal mee eens. Wij moeten het aanbod programmeren maar daarnaast moet

men aandacht hebben voor het soort van incentive dat inzake de wijze van terugbetaling wordt toegepast. Daar ben ik het helemaal mee eens. Ik zie niet in waarom daarover een meningsverschil bestaat.

Wij zijn inderdaad ook van plan de wijze van terugbetaling van prestaties met de PET-scan te veranderen. We moesten echter dringend ingrijpen omdat we te maken hadden met een snelle proliferatie en de aankondiging van heel wat nieuwe implantaties. Eerlijk gezegd begrijp ik niet zo goed waarom u zich daarover zo opwindt. We doen wat we moesten doen. Het is jammer genoeg niet eerder gebeurd. Ik ben daarvoor niet verantwoordelijk. Misschien moet de verantwoordelijkheid hiervoor wel bij de vorige meerderheid worden gezocht.

Volgens mij hadden we op dit vlak prospectief moeten kunnen werken wat nog te weinig gebeurt. Daarover zijn we het volgens mij allemaal eens. We hebben al eens gesproken over technology assessment.

Zoals in andere bezigheden geldt ook in de politiek het gezegde : "Le mieux est l'ennemi du bien." Als we zouden wachten tot we een globaal beleid hebben waarin we alles netjes gaan reglementeren via zorgprogramma's dan staat het land vol met PET-scans. Precies omdat we dit willen vermijden, grijpen we nu in.

Wat het handhavingsbeleid betreft, zijn we het volgens mij ook eens. Ik ben voorstander van een streng handhavingsbeleid. Mevrouw Aelvoet en ik hebben dit ook al aangekaart op de interministeriële conferentie met de Gemeenschaps- en Gewestregeringen. Een van de elementen is inderdaad dat een toestel waarvoor geen erkenning kan worden afgeleverd ook niet kan blijven functioneren. Er kunnen voor dergelijke onderzoeken ook geen terugbetalingen gebeuren. We zijn echt van plan dit te doen implementeren in samenwerking met de Gewesten en Gemeenschappen. Uw aanmoedigingen op dit vlak zijn heel welkom.

De heer **Jo Vandeuren** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik beweer helemaal niet dat ik het op intellectueel vlak niet eens ben met de minister. Ik had eigenlijk gedacht dat de regering in haar haast om op te treden op zijn minst ervoor zou zorgen dat het RIZIV niets kan ondernemen zonder voorafgaand overleg met de minister van Volksgezondheid en de Gemeenschappen en Gewesten. De ervaring met de PET-scan leert ons dat afspraken over de nomenclatuur zonder verplichte dialoog met de andere partners tot incidenten leidt. Ik had verwacht dat men op dat vlak de nodige maatregelen zou treffen zodat men in de toekomst kan interveniëren op het moment van de beslissing.

Ik ben het ook niet eens met het feit dat men diagnostische apparaten gaat programmeren. Men zou veel beter eerst pathologiebehandelingsprocessen bepalen

Jo Vandeurzen

om vervolgens de apparatuur toe te wijzen die daarvoor noodzakelijk is. Met de NMR is het precies hetzelfde verhaal. Wat is dat toch voor onzin om een diagnostisch apparaat te programmeren? Er zijn ziekenhuizen met een NMR die zelfs geen afdeling neurochirurgie hadden op het moment dat ze dat toestel aankochten. Dit is een omgekeerde redenering. U moet eerst de zorgprogramma's programmeren en zij die terzake voldoende kwaliteit en kwantiteit halen, moeten over voldoende diagnostische middelen kunnen beschikken. Volgens mij is dit niet de goede strategie om het probleem op te lossen.

Minister **Magda Aelvoet** : We zitten niet te wachten op wat nog op ons kan afkomen. Wij hebben verschillende experts op universitair niveau de opdracht gegeven een inventaris te maken van de technologische ontwikkelingen die volgens hen kunnen leiden tot nieuwe apparatuur. Op die manier zullen wij verwittigd zijn.

De **voorzitter** : U weet dat ik de discussie ook toelaat op artikelen. Ik vind het goed dat dit gebeurt. Mevrouw D'Hondt, u weet dat. Normaal was dit op artikel 1, maar wij gaan onder elkaar geen moeilijkheden maken. Ik vind het een interessante gedachtewisseling.

De stemming over artikel 124 wordt dus aangehouden, alsook over het amendement nr. 2 van de heren Luc Paque, Jean-Jacques Viseur en Jean-Pol Poncelet.

Ik heb dan artikel 125. Geen amendementen. Geen bezwaar?

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wil mij er eerst en vooral inderdaad nog eens uitdrukkelijk voor verontschuldigen dat ik gisterenavond afwezig was. Mijn vraag over dit artikel is vrij eenvoudig. Ik heb het ook in de commissie gevraagd. Als ik het goed lees, dan is aan deze bepaling die verbiedt om handelingen te stellen om geanonimiseerde gegevens terug te reconstrueren - dat is toch de draagwijdte - geen enkele strafbepaling verbonden. Wat is dan de waarde van dit artikel?

Minister **Magda Aelvoet** : Het is niet nodig in aparte strafbepalingen te voorzien. Er zijn heel scherpe en zware strafbepalingen vastgelegd in de wet op de privacy, zoals ik trouwens in de commissie ook heb gezegd. Voor alle ambtenaren of degenen die worden ingeschakeld in procedures en die de bepalingen van de wet op de privacy niet naleven, is in zeer duidelijke sancties voorzien. Wij hoeven dus een bestaande wetgeving niet te herhalen in het kader van een programmawet.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Ik wil nog eens herhalen dat een strafbepaling volgens mij een specifieke bepaling is, die strikt moet worden geïnterpreteerd. Hier wordt een nieuwe handeling beschreven die verboden is. Als ik u

goed begrijp, zegt u dat in het kader van de bestaande wet op de privacy dit type van handelingen ergens een strafbepaling kent. Ik neem daar akte van, maar zie dan niet in waarom wij hier een nieuwe bepaling met een verbod moesten invoeren, als het elders al verboden zou zijn. U schijnt te suggereren dat men die strafbepalingen kan uitbreiden tot dit soort handelingen. Waarvan akte, maar die idee leeft toch niet bij iedereen.

De **voorzitter** : De Kamer is voldoende voorgelicht.

Artikel 125. Geen bezwaar? Geen amendementen? Aangenomen.

Artikel 126. Geen bezwaar? Geen amendementen? Aangenomen.

Artikel 127.

Hoofdstuk 2, rechtsprocédé van de openbare instellingen van sociale zekerheid, dat was ik vergeten te zeggen.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Wij hebben de gelegenheid gehad daarover in de commissie uitgebreid te spreken. Ik zal dat hier niet herhalen. Trouwens, collega Verherstraeten heeft daar gisterenavond laat nog zeer interessante dingen over gezegd. De minister heeft daar in zijn repliek inderdaad ook op geantwoord.

Ik denk dat het hier belangrijk is om bevestiging te krijgen. De minister heeft ons uiteengezet waarom inderdaad het aangegane engagement tegenover de sociale parastatalen inzake de responsabiliseringsovereenkomst met uitwerking op 1 april 2000 door hem niet werd nageleefd en waarom dit moest worden gezien in het licht van het bredere debat over het Copernicus-plan. Ik zal daar niet verder op ingaan. Naar aanleiding van de behandeling hier wil ik echter wel duidelijkheid krijgen, wil ik bevestiging of ontkenning krijgen van de minister, namelijk dat het inbedden in het ruimere gesprek over het Copernicus-plan en de omvorming van de administraties voor de sociale parastatalen zal gebeuren met respect voor de eigenheid van deze parastatalen. Zij zijn immers belangrijke productie-instellingen die ervoor moeten zorgen dat heel wat ingezetenen van dit land iedere maand op een correcte manier aanvullende of vervangende inkomens ontvangen.

Om deze rol te kunnen blijven spelen moeten deze parastatalen, in de brede hervorming van het openbaar ambt, de ruimte krijgen om hun eigenheden waar te maken, ook aangaande het te voeren personeelsbeleid. Ongeacht het belang van de andere administraties moeten de sociale Parastatalen hun taak kunnen blijven vervullen en daartoe over de geëigende beleidsruimte en instrumenten kunnen beschikken.

Greta D'Hondt

Vervolgens dring ik er bij de minister op aan om in de gesprekken aangaande het Copernicus-plan, het enorme werk dat deze parastatalen gedurende 10 jaar deden om te komen tot deze responsabiliseringsvoorstellen en voorstellen van contracten, ten volle te honoreren.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Ik verwijs inderdaad naar wat ik in de commissie heb gezegd. Een samenvatting daarvan vindt u terug in het verslag. Ik verwijs naar wat ik gisteravond heb gezegd over de reden waarom we de timing hebben herzien.

Op de bijkomende vraag van mevrouw D'Hondt of we de eigenheid van de parastatalen in deze hervorming willen respecteren, is het antwoord ja.

De **voorzitter** : Artikel 126. Geen amendement. Geen bezwaar ? Aangenomen.

Artikelen 127, 128, 129 Chapitre III, 130. Aangenomen.

Mevrouw D'hondt, mevrouw Pieters en de heer Goutry, hebben een amendement nr. 57 op artikel 131, ertoe strekkend dit artikel weg te laten.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, wij hebben een algemene opmerking over alle artikelen van hoofdstuk 3 die wijzigingen aanbrengen aan de wet van 6 augustus 1990, betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, gezien dit direct aansluit op de wet op de ziekenfondsen en zo ingrijpend is dat het veel beter en correcter was geweest om hierover een apart ontwerp op te maken.

Hadden een paar artikelen in fine moeten gedepanneerd of gecorrigeerd worden, dan zouden wij geen problemen gehad hebben. Een artikel herschrijven in een bestaande wetgeving via een programmawet, lijkt ons een verwerpelijke techniek.

Wij hebben dit tijdigesignaleerd, maar blijkbaar is de Ministerraad daar op 16 juni niet op ingegaan. Er zijn toch enkele accidenten uit ontstaan, namelijk dat er problemen rijzen inzake de rechtsbevoegdheid. Er staan een paar afdwingbare bepalingen tussen, waar ook administratieve boetes kunnen opgelegd worden enzovoort en waarbij - wij zullen dat telkens op het artikel herhalen - belangrijke problemen ontstaan gezien men nieuwe bevoegdheden toewijst aan rechtbanken, wat niet anders kan dan via de grondwettelijk voorziene bicamerale procedure.

De regering heeft zich hier ernstig in de nesten gewerkt. Wij drongen ook aan op een advies van de Raad van State, maar men legt de zaken blijkbaar naast zich neer, gegrepen door de snelheid waarmee dit moet geregeld worden. Wij zullen achteraf enkel kunnen vaststellen dat daardoor waarschijnlijk moeilijkheden zullen ontstaan.

De **voorzitter** : Ik zal uw amendement aanhouden en het artikel insgelijks.

Artikel 132. Geen amendement. Geen bezwaar ? Aangenomen.

Mijnheer Goutry, ik vermoed dat uw amendement nr. 111 op artikel 133 van dezelfde inspiratie is.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het is toch van een andere strekking. Wij vragen artikel 132 te schrappen.

De **voorzitter** : U bedoelt artikel 133 ?

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijn excuses. Het is onduidelijk en moeilijk toe te passen. Ik ben even misleid. Ik heb het over artikel 134.

De **voorzitter** : Mijnheer Goutry, de nummers zijn gewijzigd. Het is het amendement nr. 111 van mevrouw D'Hondt en uzelf, dat artikel 133, zoals het uit de commissie is gekomen, wenst weg te laten. Dit was vroeger artikel 134. Dit verklaart waarschijnlijk uw verwarring.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, dit is al een eerste probleem dat wij zonet reeds formuleerden. Er wordt geen instantie voorzien waarbij de landsbonden kunnen betwisten wanneer zij een ontbinding uitgesproken zien. In die zin is dit een onvolkomen wetgeving.

Wij hebben daarop gewezen en het komt ook later terug. Dat is een fundamenteel probleem. Wij wijzen erop dat men procedures invoert waarbij men geen mogelijkheden voorziet om tot betwisting over te gaan.

Wij denken dat dat een ontoereikende wetgeving is.

De **voorzitter** : Ik zal het artikel 133 en het amendement 111 aanhouden.

Artikelen 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143 en 144 zijn aangenomen. De dames D'Hondt en Pieters en de heer Goutry hebben het amendement nr. 112 ingediend om een nieuw artikel 144bis in te voegen.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Ik heb nog een opmerking bij artikel 137. Zoals wij hebben gezegd in de commissie is het absurd om bepalingen in de wet op te nemen die men voorheen probleemloos met rondzendbrieven kon regelen. Wij zien werkelijk niet wat de ratio legis daarvan is. Mochten wij op die manier in administratieve aangelegenheden werken, dan zouden wij wetboeken krijgen die men niet meer kan dragen.

Met het amendement nr. 112 willen wij de wet op de ziekenfondsen aanpassen. Deze wet van 1990 moet worden aangepast aan de wet van 1994. Dan is er ook een belangrijke wetswijziging geweest inzake de geneeskundige zorgen.

De **voorzitter** : Ik zal het amendement te gepasten tijde ter stemming voorleggen.

Artikelen 145, 146, 147, 148, 149, 150 en 151 zijn aangenomen.

Op artikel 152 - het vroegere artikel 153 - wordt een amendement nr. 54 van de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry ingediend.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Dit amendement betreft een onderdeel van het artikel, met name de paragraaf 3, 1°. Wij willen deze paragraaf weglaten omdat het invoeren ervan in de wet tot gevolg zou hebben dat de algemene vergadering van de ziekenfondsen en van de landsbond ongeveer 4 maanden voor de inwerkingtreding van wijzigingen moet plaatshebben. Dat is bijna een onmogelijke periode. De controledienst beschikt over 30 dagen, die zij kan verlengen met 45 dagen om bepalingen goed te keuren. Volgens ons is dat onwerkbaar. Dat wijst er meteen ook op dat het niet goed is om die zaken hier vlug te regelen. Het zou veel beter zijn dit te regelen in samenhang met de wet van 1990.

De **voorzitter** : Het artikel 152 en het amendement 54 worden aangehouden.

Artikelen 153, 154 en 155 zijn aangenomen.

De dames D'Hondt, Pieters en de heer Goutry hebben het amendement nr. 113 ingediend om een nieuw artikel 155bis in te voegen.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : De strekking is dezelfde als het voorgaande amendement, met name het aanpassen van de wet van 1990 aan de wet van 1994.

De **voorzitter** : De stemming over het amendement 113 wordt aangehouden.

Artikel 156 is aangenomen.

De dames D'Hondt, Pieters en de heer Goutry hebben het amendement nr. 114 ingediend om een nieuw artikel 156bis in te voegen. Het gaat om de vervanging van een benaming.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het zou mij verbazen mocht men daar niet op ingaan, want het gaat om de wijziging van de benaming voogdij-ministerie in de correcte benaming ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

De **voorzitter** : De stemming over het amendement wordt aangehouden.

De artikelen 157 tot 161 worden artikel per artikel aangenomen.

Op de artikelen 162 en 163 werd een amendement nr. 115 ingediend, ondertekend door de dames Greta D'Hondt en Trees Pieters en de heer Luc Goutry, ertoe strekkend beide artikelen te schrappen.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mag ik voor dit punt de bijzondere aandacht van deze assemblee vragen.

Hieromtrent ontstond beroering in de commissie omdat dit een duidelijk voorbeeld is van onvolmaakte wetgeving, te wijten aan het feit dat werd ingegaan op het advies van de Raad van State tot schrapping van twee artikelen waarbij door bevoegdheden aan de rechtbanken te verlenen, er sprake was van een bicamerale bevoegdheid. Vermoedelijk ingevolge een slordigheid - en de Raad van State die een advies moest uitbrengen in drie dagen heeft dat evenmin opgemerkt - werd de fout begaan deze bepalingen te laten staan in artikel 163.

De **voorzitter** : Mijnheer Goutry, sta mij toe u even te onderbreken.

Vanmorgen hebben mevrouw D'Hondt, de heer Viseur en ikzelf gedetailleerd uitleg gegeven over dit op technisch vlak zeer complex debat. U hebt aan dit debat niet deelgenomen aangezien u op dat ogenblik nog aanwezig was in de commissie waar ik even voordien eveneens aanwezig was. Het ging om een rustige uitwisseling van ongeveer een kwartier, van een aantal ideeën en argumenten terzake.

Wellicht zijn deze teksten reeds klaar en misschien doet u er goed aan ze rustig in te kijken.

Dit betekent echter geenszins dat u uw amendement verdedigt.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor de bijkomende informatie.

Mijn enige bedoeling bestond erin bondig de motivatie uiteen te zetten die in de commissie werd naar voren gebracht, maar die inmiddels werd aangevuld met bijkomende informatie. Misschien sluit dit aan bij de gedachtewisseling van vanmorgen.

Hoe dan ook, uiteindelijk werd gediscussieerd over het feit of de aanpassingen omtrent artikel 60quinquies - materie die wordt geregeld in artikel 163 van voorliggend wetsontwerp - al dan niet een wijziging van bevoegdheid inhoudt. Er wordt immers bepaald dat de arbeidsrechtbank bevoegd is inzake administratieve boetes.

Wij hebben deze aangelegenheid nogmaals grondig nagekeken. Bij de invoering van de artikelen 77, 78 en 95 in de Grondwet, werd gepleit voor een restrictieve interpretatie van artikel 77, in de zin dat elke aangelegenheid met

Luc Goutry

betrekking tot de bevoegdheid van arbeidsrechtbanken en arbeidshoven, moet worden beschouwd als vallende onder de organisatie ervan en dus per definitie van bicamerale aard is. Dat was het denkspoor dat wij volgden.

Hierop werd gerepliceerd dat het eigenlijk niet ging om een wijziging van het Gerechtelijk Wetboek. Volgens de regering was er geen enkel probleem, maar er werd onmiddellijk gevraagd om hierover te stemmen.

Nochtans, volgens artikel 583 van het Gerechtelijk Wetboek neemt de arbeidsrechtbank kennis van de toepassing van de administratieve sancties. Hierop volgt een opsomming. Hieruit blijkt dat de wet van 1990 op de ziekenfondsen niet valt onder de toepassing van artikel 583 van het Gerechtelijk Wetboek. Logisch gezien kan hieruit worden afgeleid dat de arbeidsrechtbank tot op heden niet bevoegd is inzake de wet op de ziekenfondsen, aangezien dit niet is vermeld in het Gerechtelijk Wetboek dat de bevoegdheden bepaalt voor de administratieve sancties.

De arbeidsrechtbank heeft duidelijk een nieuwe bevoegdheid, die niet in het bestaande artikel uit het Gerechtelijk Wetboek wordt vermeld. Volgens ons is dit een duidelijke schending van de grondwettelijke bepalingen. Wij vragen dat het ontwerp zou worden gesplitst, zodat de bicamerale procedure correct kan worden gevolgd.

De **voorzitter** : Mijnheer Goutry, u kunt straks in de groene handelingen lezen wat men hierover allemaal heeft gezegd. Ik heb de voorstellen van de vorige regering in het overlegcomité aangehaald om dit delicaat punt, waarover veel kan worden gezegd, te trancheren. Ik zal de stemming over dit amendement uiteraard, net zoals over het andere, aanhouden.

De stemming over de artikelen 162 en 163 en over het amendement nr. 115 wordt aangehouden.

De artikelen 164 tot 166 worden artikel per artikel aangenomen.

Ik heb een amendement nr. 116 van de collega's D'Hondt, Pieters en Goutry tot invoeging van een artikel 166bis. Het gaat eveneens over de titulatuur van de minister. U verwijst naar een vroegere uitleg ? (*Instemming*)

De stemming over het amendement nr. 116 wordt aangehouden.

Het amendement nr. 117 van de dames D'Hondt en Pieters en de heer Goutry strekt ertoe een artikel 166ter in te voegen. De stemming over het amendement is aangehouden.

Het amendement nr. 118 tot invoeging van een artikel 166quater inzake de benaming van de wet werd reeds verdedigd.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het amendement tot invoeging van een artikel 166quater heeft dezelfde draagwijdte als mijn vorige amendementen.

De **voorzitter** : Dat is juist hetzelfde. U herhaalt de titel van de wet.

De stemming over het amendement nr. 118 is aangehouden.

Artikel 167 is aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking van hoofdstuk III is hierbij gesloten. Wij gaan thans over tot de artikelsgewijze bespreking van hoofdstuk IV.

Mevrouw Van de Castele heeft een amendement nr. 120 in hoofdorde en een amendement nr. 121 in bijkomende orde ingediend op artikel 168.

Mevrouw **Annemie Van de Castele** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, de inhoud van het amendement is al ruimschoots ter sprake gekomen in de discussie die we gisteren hebben gevoerd. Ik heb twee amendementen ingediend en ik handhaaf ze ook. Ik heb dat gisteren in mijn algemene toelichting meegedeeld.

Ik ga er nog altijd vanuit dat men verkiest het overleg met de gemeenschappen en de gewesten, wat de regering heeft beloofd, te behouden. Ik wil dat formeel in de wet gieten.

Ik heb in bijkomende orde een amendement ingediend waarbij niet het overleg in de wet wordt ingeschreven, maar waarbij wordt gevraagd om tenminste informatie te geven aan de gemeenschappen en de gewesten over de inhoud van het koninklijk besluit dat men zal uitvaardigen, omdat men de opmerking heeft gemaakt dat men via een gewone wet geen overleg aan de gemeenschappen en de gewesten kan opleggen. Men heeft daarvoor een bijzondere wet nodig. Ik stel vast dat wij wat het luik tewerkstelling betreft, wel een amendement in dit wetsontwerp hebben aanvaard, waarbij een overleg met de gewesten wordt ingeschreven in de wet. Men meet een beetje met twee maten.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het zou toch nuttig zijn om die amendementen te handhaven en de stemming erover aan te houden.

De **voorzitter** : Ik zal de stemming over de amendementen en over het artikel 168 aanhouden.

voorzitter

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, ik zal het debat niet heropenen en verwijs naar mijn verklaring van gisteren waarom de regering dit amendement niet heeft gesteund. Inhoudelijk is er echter geen meningsverschil.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil eens te meer beklemtonen dat de creatie van artikel 168 via een amendement van de meerderheid ten gronde niets wijzigt aan de bedenkingen van de Raad van State die stelde dat dit punt niet in de programmawet thuishoorde.

De CVP heeft er steeds op gewezen dat het sociaal overleg buitenspel wordt gezet voor punten die niet urgent waren. Er was geen spoedbehandeling vereist voor de maatregelen inzake loopbaanplanning en de eindloopbaan van de openbare sector en de leerkrachten. Het amendement van de meerderheid dat het nieuwe artikel 168 is geworden, houdt geenszins rekening met deze bemerkingen ten gronde en zal de onrust van het onderwijzend personeel niet kunnen keren. Bij de bespreking van artikel 1 heb ik er reeds op gewezen dat dit amendement van de meerderheid dat het nieuwe artikel 168 is geworden een volmacht pur sang is zonder evenwel dit woord te gebruiken. In de vorige legislatuur had de regering nog de correctheid bijzondere machten te vragen.

Mijnheer de voorzitter, ik herhaal dat artikel 168 een volmachtartikel is.

In de plenaire vergadering van gisteren heeft men willen doen geloven dat het amendement dat de CVP op dit artikel heeft ingediend ertoe strekte de regering nog een grotere volmacht te geven. Dit is niet correct. Ons amendement strekte ertoe het nieuwe hoofdstuk met maatregelen inzake de activiteitsgraad van de bevolking in de programmawet niet alleen van toepassing te maken op de openbare sector maar dat dit, zoals de OESO en de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid - volgens ons terecht - hebben opgemerkt, een belangrijk maatschappelijk onderwerp is voor heel de actieve bevolking van het land. Gisteren heeft men dit amendement willen afschilderen als een nog grotere volmacht aan de regering. Ons amendement strekte ertoe de doelgroep niet te beperken tot de openbare sector.

De **voorzitter** : Collega's, ik heb de ware toedracht van de artikelen 5 en 6 laten opzoeken. Ik vraag de heer Wauters de Kamer in te lichten.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, ik heb dit laten onderzoeken. De commissie heeft artikel 6 definitief goedgekeurd. Uit het rapport blijkt

dat wij ook over artikel 5 hebben gestemd. Het amendement van de regering op artikel 5 heeft eigenlijk betrekking op artikel 6. Ook de titulatuur en de verantwoording hebben betrekking op artikel 6.

Ik neem de verantwoordelijkheid op mij want ik heb dat toen niet opgemerkt. Ook uit de inhoud van het amendement blijkt dat dit niet op artikel 5 kan slaan. Het amendement strekt ertoe een paragraaf in het artikel in te voegen, maar dat is niet mogelijk in artikel 5. Ten gronde hoort het bij artikel 6 en is de tekst zoals aangenomen in de commissie de correcte tekst.

Nadat het verslag werd opgemaakt, heeft men vanuit de diensten de fout opgemerkt. Ik heb jullie als voorzitter een aantal legistieke aanpassingen voorgesteld vanuit de juridische diensten. Hier is ook een legistieke aanpassing gebeurd.

De **voorzitter** : Wij hebben een tijd geleden het Reglement gewijzigd om de legistieke errata te vermijden. Mevrouw D'Hondt, ik heb het laten opzoeken. Misschien bent u niet gelukkig, maar dit is de correcte uitleg.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het zou een boeiend debat zijn om te ontdekken wie een gelukkig mens is. Het gaat niet over wie gelukkig is. Het gaat echter over het feit of de werkzaamheden van deze Kamer correct verlopen en correct in de documenten en de Handelingen worden weergegeven. Mijnheer de voorzitter, ik weet dat er een fout is gebeurd, anders had ik het u niet gemeld. Men moet op wetgevend vlak enorme kronkels maken om dit in artikel 5 te krijgen. Het speelt geen rol dat het op zijn plaats staat in artikel 6. Wij hebben dit amendement goedgekeurd op artikel 5. Dat is alles wat ik vanmorgen heb gezegd.

Mijnheer de voorzitter, ik hoor dat de diensten de fout hebben opgemerkt en het correct hebben weergegeven. Zij hebben geoordeeld dat het niet in artikel 5 thuishoorde, zoals de commissie het had goedgekeurd. Het hoort echter in artikel 6 thuis. Ik heb nooit twijfels gehad wat de correctheid van de diensten betreft. Als commissielid kan ik alleen vaststellen wat in de commissie is gebeurd. Men had ons gisteren bij de verslaggeving moeten melden dat wij in de commissie een technische fout hadden gemaakt. Mijnheer de voorzitter, u had uw autoriteit als voorzitter van de Kamer of mijnheer Wauters, u had uw autoriteit als voorzitter van de commissie voor de Sociale Zaken moeten aanwenden om aan de commissieleden te vragen of zij de fout erkenden. Buiten de bedenking die ik vanmorgen gemaakt heb, hadden wij als fractie waarschijnlijk gezegd : "waarvan akte". Mijnheer de voorzitter, dit is niet gebeurd. Zonder een correcte verslaggeving kan ik niet weten wat de diensten van de Kamer bij nacht en bij ontij hebben ontdekt.

De **voorzitter** : Mevrouw, wij hebben correct gehandeld op wetgevend vlak. Vanmorgen werd aanvaard dat de door de commissie aangenomen tekst de basis van de bespreking vormt. Ik betreur dit een beetje, want ik had gisteren ook liever een mondeling verslag gehoord dan een verwijzing naar het schriftelijk verslag. U kent mijn standpunt terzake.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, was dit gebeurd bij de bespreking van de programmawet van 1996, dan hadden we een paar kubieke meter papier met amendementen op onze banken gevonden.

De **voorzitter** : U kunt dat straks aan de heer Daems vragen.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, er wordt hier een beroep gedaan op het sérieux van de CVP-fractie. Welnu, wij blijven steeds serieus, of we nu tot de meerderheid of tot de oppositie behoren. Maar dit moet evenzeer gelden voor de regering en de huidige meerderheidsfracties. De sérieux die men van ons vraagt, was er gisterenochtend bij de aanvang van de bespreking bij de meerderheid niet. Overigens, het debat 's avonds was wel van een goede kwaliteit en het is jammer dat er toen niet meer leden aanwezig waren. Mijnheer de voorzitter, op uw autoriteit neem ik akte van deze uitleg.

Hopelijk vindt u mij hier vanmiddag nog terug op mijn bank en heeft de CVP-fractie mij voor deze uitlating niet teruggefloten.

De **voorzitter** : Mevrouw D'Hondt, misschien zal het u verwonderen, maar ik beaam grotendeels uw stelling.

Vanmiddag beginnen we met de artikelsgewijze bespreking van artikel 169 dat handelt over een materie waarvoor mevrouw Onkelinx bevoegd is.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

- *De vergadering wordt gesloten om 12.47 uur. Volgende plenaire vergadering donderdag 13 juli 2000 om 14.15 uur.*

- *La séance est levée à 12.47 heures. Prochaine séance plénière jeudi 13 juillet 2000 à 14.15 heures.*

BIJLAGE

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 13 JULI 2000

INTERNE BESLUITEN**VOORSTELLEN**

Toelating tot drukken

Rgt art 64-2

1. Wetsvoorstel (de heer Claude Eerdeken) tot wijziging van de wet van 23 mei 2000 tot bepaling van de criteria bedoeld in artikel 39, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, nr.802/1.

2. Wetsvoorstel (de heren Jo Vandeurzen, Karel Van Hoorebeke, Tony Van Parys, Fred Erdman, Claude Desmedt, Thierry Giet, Hugo Coveliers, mevrouw Fauzaya Talhaoui en de heren Jean-Jacques Viseur en Servais Verherstraeten) tot wijziging van artikel 26 van de wet van 25 maart 1999 betreffende de hervorming van de gerechtelijke kantons, nr. 803/1.

ANNEXE

SEANCE PLENIERE
JEUDI 13 JUILLET 2000

DECISIONS INTERNES**PROPOSITIONS**

Autorisation d'impression

Rgt art 64-2

1. Proposition de loi (M. Claude Eerdeken) modifiant la loi du 23 mai 2000 fixant les critères visés à l'article 39, § 2, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des régions, n°802/1.

2. Proposition de loi (MM. Jo Vandeurzen, Karel Van Hoorebeke, Tony Van Parys, Fred Erdman, Claude Desmedt, Thierry Giet, Hugo Coveliers, Mme Fauzaya Talhaoui et MM. Jean-Jacques Viseur et Servais Verherstraeten) modifiant l'article 26 de la loi du 25 mars 1999 relative à la réforme des cantons judiciaires, n° 803/1.

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 13 JULI 2000

SEANCE PLENIERE
JEUDI 13 JUILLET 2000

MEDEDELINGEN

COMMUNICATIONS

SENAAT

SÉNAT

Verzoek om gemotiveerd advies betreffende een wetsontwerp

Demande d'avis motivé concernant un projet de loi

Bij brief van 10 juli 2000 deelt de voorzitter van de Senaat mee dat hij het gemotiveerd advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft gevraagd over het wetsontwerp betreffende de gezinsbemiddeling (stuk Senaat nr. 422/1 en stuk Kamer 67/15) alsmede betreffende een aantal amendementen op dit tekst (stuk Senaat nr. 422/2). Dit gemotiveerd advies zou binnen een termijn van een maand worden gegeven.

Ter kennisgeving

Par lettre du 10 juillet 2000, le président du Sénat communique qu'il a demandé l'avis motivé de la section de législation du Conseil d'Etat sur le projet de loi relatif à la médiation en matière familiale (doc. Sénat n° 422/1 et doc. Chambre n° 67/15), ainsi que sur une série d'amendements proposés à ce texte (doc. Sénat n° 422/2). L'avis motivé devrait être rendu dans un délai ne dépassant pas un mois.

Pour information

REKENHOF

COUR DES COMPTES

Budgettaire aanrekeningen

Imputations budgétaires

Bij brief van 6 juli 2000 zendt de eerste voorzitter van het Rekenhof de lijst over van de budgettaire aanrekeningen die in de loop van de maand juni op de begroting van het Rekenhof zijn uitgevoerd voor het jaar 2000.

Ingediend ter griffie en verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

Par lettre du 6 juillet 2000, le premier président de la Cour des comptes transmet le relevé des imputations budgétaires réalisées au cours du mois de juin sur le budget de la Cour des comptes pour l'année 2000.

Dépôt au greffe et renvoi à la commission de la Comptabilité

VARIA

DIVERS

College van de federale ombudsmannen

Collège des médiateurs fédéraux

Bij brief van 12 juli 2000 dient het College van de federale ombudsmannen een aanvraag tot aanpassing van de begroting van het College van de federale ombudsmannen voor het begrotingsjaar 2000 in.

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

Par lettre du 12 juillet 2000, le Collège des médiateurs fédéraux introduit une demande d'ajustement du budget du Collège des médiateurs fédéraux pour l'année budgétaire 2000.

Renvoi à la commission de la Comptabilité